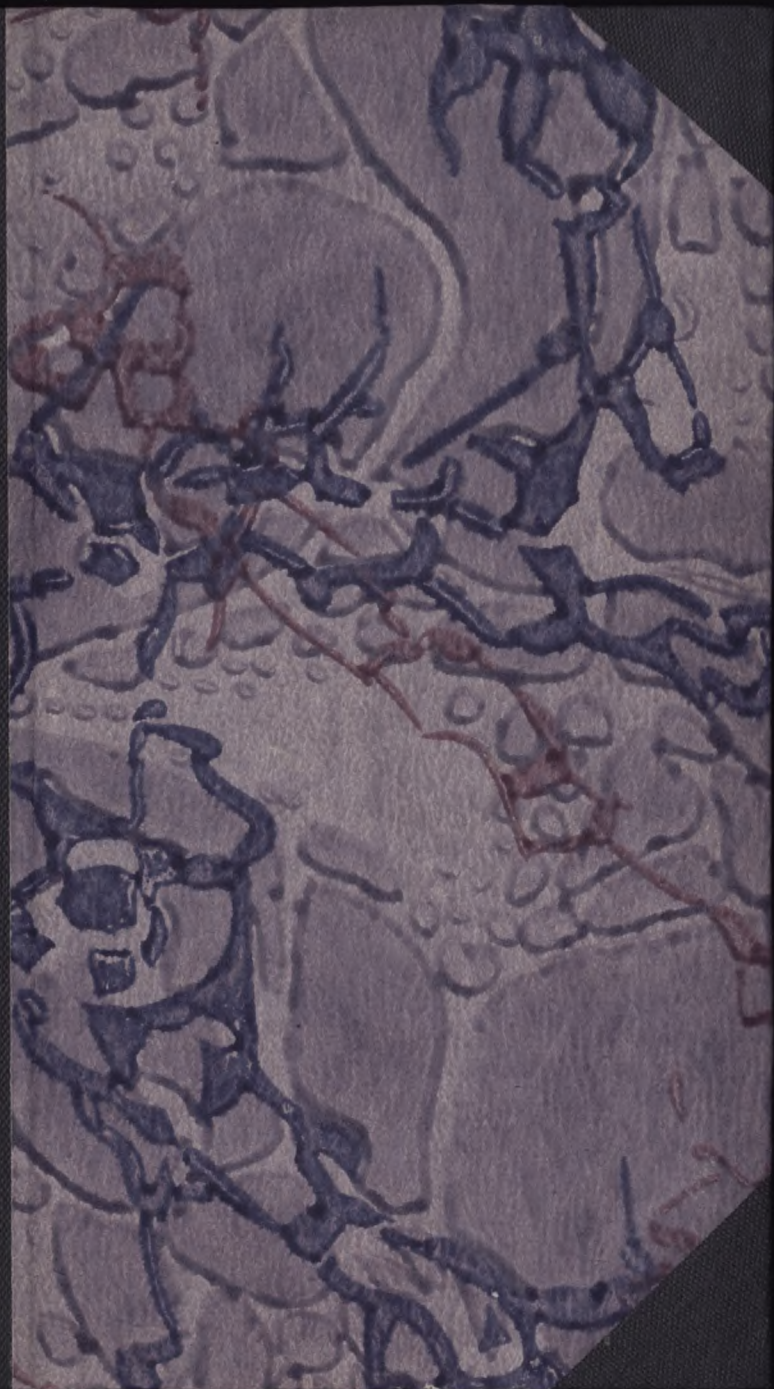

QUAESTIONES,
QUAE
IN EXAMINE PRO ORDINE
PROPONUNTUR.

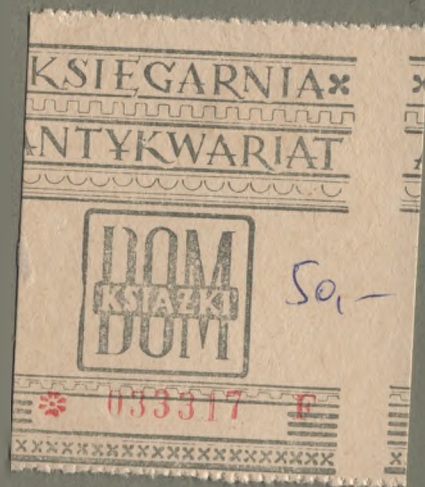
ACCEDIT DESCRIPTIO RITUS,
ORDINES MINORES ET MAJORES
CONFERUNTUR.

EDITIO ALTERA, POSTHUMA.

CUM PERMISSIONE REVERENDISSIMI OFFICII VICARIATUS
GENERALIS WRATISLAVIENSIS.

WRATISLAVIAE,
APUD G. P. ADERHOLZ.
1887.

32

QUAESTIONES,
QUAE
IN EXAMINE PRO ORDINE
PROPONUNTUR.
ACCEDIT DESCRIPTIO RITUS,
QUO
ORDINES MINORES ET MAJORES
CONFERUNTUR.

EDITIO ALTERA, POSTHUMA.

CUM PERMISSIONE REVERENDISSIMI OFFICII VICARIATUS
GENERALIS WRATISLAVIENSIS.

WRATISLAVIAE,
APUD G. P. ADERHOLZ.
1887.

80755

262

ZBIORY SLASKIE

1881
AkC K Nr 53 / 74 / 5

Conspectus.

Catechismus de tonsura et septem ordinibus. Pag.

De ordine in universum	1
De ordinibus minoribus	9
De subdiaconatu	11
De diaconatu	19
De presbyteratu	24

Series ordinationum.

De Clerico faciendo	29
De Ordinatione Ostiarii	33
De Ordinatione Lectoris.	35
De Ordinatione Exorcistae	37
De Ordinatione Acolythi	39
De Ordinatione Subdiaconi	42
De Ordinatione Diaconi	51
De Ordinatione Presbyteri	58

Conspicuum.

1	De ordine in universum
8	De ordinibus minoribus
11	De subdiaconatu
19	De diaconatu
24	De presbyteratu
	Series ordinationum
26	De Clerico faciendo
33	De Ordinatione Ostiarii
35	De Ordinatione Lectoris
37	De Ordinatione Exorcistae
39	De Ordinatione Acolythi
42	De Ordinatione Subdiaconi
51	De Ordinatione Diaconi
58	De Ordinatione Presbyteri

De sacramento ordinis.

1. Quid est sacramentum ordinis?

Est sacramentum N. T., quo signis et verbis ab episcopo adhibitis traditur ordinando gratia et spiritualis potestas et ad eucharistiam consecrandam et ad ministeria ecclesiastica digne et valide obeunda.

Sacramentum esse ordinationem eo probatur, quod omnes veri sacramenti characteres reperiuntur. 1) Ritus externus: act. 13, 3. 4 legimus, Paulum et Barnabam ordinatos esse per impositionem manuum: „Tunc jejunantes et orantes imponentesque iis manus, dimiserunt illos. Et ipsi quidem missi a Spiritu Sancto.“ Eodem modo ordinati sunt diaconi ab Apostolis: „Hos statuerunt ante conspectum apostolorum et orantes imposuerunt iis manus.“ act. 6, 6. 2) Cum hoc externo ritu conjuncta est gratia: „Noli negligere gratiam, quae est in te, quae data est tibi per prophetiam cum impositione manuum presbyterii“ 1 Tim. 4, 14. „Admoneo te, ut resuscites gratiam Dei, quae est in te per impositionem manuum mearum.“ 2 Tim. 1, 6. 3) Signum visibile invisibilis gratiae instituit Deus: nullus mortalium gratiam signis sensibilibus alligare potest: ergo,

cum certum sit Apostolos ordinasse episcopos, presbyteros, diaconos iisque spirituales potestatem et gratiam contulisse, liquet, eos mandatum accepisse a Christo Domino nostro. Spiritus S. jussit, segregari sibi Saulum et Barnabam act. 13, 2. et in epistola ad Ephesios (4, 11) accurate commemorata est institutio divina: „Et ipse (Christus, qui descendit) dedit quosdam quidem apostolos, quosdam autem prophetas, alios vero evangelistas, alios autem pastores et doctores ad consummationem sanctorum in opus ministerii, in aedificationem corporis Christi.“ cf. Conc. Trid. sess. 23. cp. 3: „Quum scripturae testimonio, apostolica traditione et Patrum unanimi consensu perspicuum sit, per sacram ordinationem, quae verbis et signis exterioribus perficitur, gratiam conferri, dubitare nemo debet, ordinem esse vere et proprie unum e septem sanctae Ecclesiae sacramentis.“ can. 3: „Si quis dixerit, ordinem seu sacram ordinationem non esse vere et proprie sacramentum, a Christo Domino institutum — anathema sit.“

Quo signis et verbis ab ~~episcopo~~ ^{episcopo} ~~adhibita~~. Ordinationem, quae perficitur materia et forma, quum sacramentum sit rei sacrae signum, soli episcopo competere, Conc. Trident. definivit l. c. can. 7: „Si quis dixerit, episcopos non esse superiores presbyteris, vel non habere potestatem confirmandi et ordinandi, vel eam quam habent, illis esse cum presbyteris communem, — anathema sit.“

Traditur ordinando. Jure naturali et divino et ecclesiastico feminae ordinationis sacrae incapaces sunt.

Gratia et spiritualis potestas traditur. Gratia, quae confertur, est duplex: gratiae sanctificantis

augmentum, ita ut non possit cum fructu percipi sacramentum, nisi ab iis, qui nulla peccati lethalis labe maculati accedant, et gratia sacramentalis, seu jus ad gratias actuales, quibus initiatus illustratur et accenditur ad ea, quae sunt muneris sacerdotalis, sancte et utiliter peragenda. Etiam character indelebilis imprimitur, itaque iterari non potest sacramentum. Conc. Trid. l. c. can. 4: „Si quis dixerit, per sacram ordinationem non dari Spiritum Sanctum aut per eam non imprimi characterem vel eum, qui sacerdos semel fuit, laicum rursus fieri posse, anathema sit.“ Catech. R. p. II. cp. 7. qu. 10: „Semper docuit ecclesia, dum materia exhibetur, potestatem consecrandae eucharistiae caractere animo impresso tradi, cui gratia adjuncta sit, ad illud munus rite et legitime obeundum.“

2. Cur ecclesiastica functio vocatur ordo?

Ordo est dispositio superiorum et inferiorum rerum, quae inter se ita aptae sunt, ut una ad alteram referatur. Quum itaque in hoc ministerio multi sint gradus et variae functiones, omnia vero certa ratione distributa sint et collocata, recte et commode ordinis nomen ei impositum est.

3. Quot sunt ordines?

Sunt septem: ostiariatus, lectoratus, exorcistatus, acolythatus, subdiaconatus, diaconatus, presbyteratus sive sacerdotium, quod duplex est, scilicet sacerdotium simplex et majus i. e. episcopatus. Ex his septem ordinibus tres nominantur majores, scilicet subdiaconatus, diaconatus, presbyteratus, qui etiam sacri dicuntur, quia habent annexam obligationem perpetuae castitatis, per quam ordinati Deo consecrantur.

4. *Quinam ordines sunt minores?*

Ad minores referuntur ordines ostiarii, lectoris, exorcistae, acolythi: minores dicuntur, quia ordinati minus prope accedunt ad altare et ad eucharistiam consecrandam; quia ipsis minora onera incumbunt: non enim tenentur lege continentiam servandi et officium divinum recitandi; quia per eos ad sacros ut majores ordines adscendunt.

5. *Num ordines minores sunt sacramenta?*

De hac quaestione theologi disputant, quorum alii ordines minores esse sacramenta negant, quum ab ecclesia, non a Christo instituti esse videantur et officia minorum ordinum etiam a laicis exerceri possint; alii vero theologi minores ordines esse vera sacramenta asserunt, quum iterari non possint ac proinde animo imprimant characterem. — Conc. Trid. de hac quaestione nihil definivit, sed contra haereticos statuit: „praeter sacerdotium esse in ecclesia catholica alios ordines, majores et minores, per quos velut per gradus quosdam in sacerdotium tendatur.“ (l. c. can. 2.) Licet sint plures ordines et diversi, attamen omnes sunt unum sacramentum, quia omnes ad sacerdotium referuntur et in illo quodammodo sunt unum: nam in sacerdotio est plenitudo ordinis, sed in aliis participatio quaedam ordinis, vel dicas, omnes comprehendere in uno genere, nempe in sacramento ordinis.

6. *Quid requiritur ad licitam ordinum susceptionem?*

Requiritur: vocatio divina, scientia, tonsura, legitima aetas, immunitas ab omni censura et irregularitate.

7. *Quid est vocatio divina?*

Vocatio est internus impulsus ad statum clericalem

suscipiendum et animi propensio ad ea, quae huic statui sunt propria. Sacerdotii enim onus nemini temere imponendum est, sed iis tantum, qui illud vitae sanctitate, doctrina, fide, prudentia sustinere possint: nec vero quisquam sibi sumat honorem, sed „qui vocatur a Deo tanquam Aaron.“ Hebr. 5, 4. Vocari autem a deo dicuntur, qui a legitimis ecclesiae ministris vocantur; deinde cognoscitur vocatio divina ex sincera voluntate, deo sanctius et perfectius, quam in statu laicali, serviendi proximorumque animas deo lucrandi; tum ex vitae probitate et innocentia; qui in peccata graviora lapsi fuerint, vitam per veram poenitentiam emendare debent.

8. *Quid est tonsura?*

Est caeremonia ecclesiastica, qua quis baptizatus et confirmatus tonsis capillis in modum coronae in clerum adscribitur, ad ordines suscipiendos disponitur fitque capax beneficiorum et aliorum privilegiorum ecclesiasticorum.

Caeremonia ecclesiastica: tonsura non est ordo. Conc. Trid. distinguit eam ab ordinibus (l. c. cap. 2.). Itaque gratiam ex opere operato non confert nec per ipsam datur ulla potestas spiritualis.

Tonsis capillis in modum coronae: capilli, supervacaneum quiddam in corpore, tondentur in signum abdicationis rerum terrenarum et negotiorum saecularium: tonsura igitur externarum rerum contemptionem animique ab omnibus humanis curis vacuitatem denotat. Rotunda forma a S. Petro in memoriam coronae spineae Christo impositae instituta esse fertur: sed etiam regiam dignitatem eorum, qui in sortem domini vocantur, significat;

praeterea denotat vitae perfectioris professionem: circulus enim est perfectior figura.

Adscribitur in clerum: per tonsuram homo transfertur ad statum ecclesiasticum a statu laicorum et fit clericus. Clerici enim a sorte dicuntur, eo quod Dominus est sors et haereditas eorum, unde, cum ipsis tondentur capilli, dicunt: „Dominus pars haereditatis meae et calicis mei. Tu es, qui restitues haereditatem meam mihi.“ Ergo, qui tonsura initiatus est, totum se deo tradit atque ad laborem et tribulationes, quae per calicem denotantur, se devovet. Habitus clericalis est talaris, i. e. toga pertingens usque ad talos, et superpelliceum, vestis lintea et candida, olim induta super togam pelliceam. Episcopus, tradens tonso hanc vestem, dicit: „Induat te Dominus novum hominem, qui secundum Deum creatus est in justitia et sanctitate veritatis.“

Disponitur ad ordines: tonsura est dispositio ad ordines, sicut exorcismi ad baptismum, novitiatus ad professionem, sponsalia ad matrimonium, ita ut ordines licite conferri non possint, nisi post tonsuram.

Fitque capax beneficiorum: ergo collatio beneficii facta ei, qui tonsura insignitus non est, nulla est.

Aliorum privilegiorum, quorum praecipua sunt, privilegium fori i. e. immunitas a potestate saeculari in quibusdam casibus, et privilegium canonis, quo sub poena excommunicationis interdicitur, ne manus violentae injiciantur in clericum: „Si quis suadente diabolo“ et libertas a vectigalibus.

9. *Quae aetas ad ordinationem requiritur?*

Ordines minores confirmatis conferri possunt: ad subdiaconatum annus vigesimus primus completus, ad

diaconatum vigesimus secundus completus, ad presbyteratum vigesimus quartus completus, ad episcopatum trigesimus completus requiritur. Si quis hac aetate minor et sine dispensatione accedit ad ordines, ordinatur quidem valide, sed si scienter facit, peccat mortaliter et suspenditur ipso facto tum ab exercitio ipsius ordinis suscepti, tum ab ordinibus ceteris suscipiendis.

10. *Quid est immunitas a censuris et irregularitate?*

Ordinandus liber esse debet ab ecclesiastica poena atque impedimento canonico.

11. *Quid est censura?*

Est poena spiritualis inflicta ab ecclesiastica potestate, qua homo baptizatus honorum aliquorum spiritualium usu propter animae salutem privatur. — Finis censurae est emendatio rei, unde haec poena medicinalis a S. Augustino misericors severitas appellatur. cf. 1 Cor. 5, 5: „Judicavi — tradere hujusmodi satanae in interitum carnis, ut spiritus salvus sit.“

12. *Quot sunt censurae?*

Tres sunt: Excommunicatio, suspensio, interdictum.

13. *Quid est excommunicatio?*

Est censura ecclesiastica, qua quis separatur a communione sanctorum. Per communionem sanctorum hac definitione participatio sacramentorum, et suffragiorum et fidelium communicatio intelligitur.

14. *Quid est suspensio?*

Censura, qua ecclesiae minister impeditur, quominus functiones ecclesiasticas exerceat aut aliqua potestate ecclesiastica utatur. Suspensio alia est ab ordine, alia ab officio, alia a beneficio, alia a beneficio et officio simul.

Suspensio in perpetuum, depositio, degradatio non

sunt censurae, quia finis harum poenarum non est emendatio eorum, qui illis subjiuntur, sed poenae sunt perpetuae ad puniendum peccatum.

Depositione clericus omni beneficio et officio clericali privatur, retento tamen privilegio fori et canonis.

Degradatio est poena ecclesiastica, qua clericus depositus omni gradu clericali et dignitate et jure ordinum, insignium privilegiorumque privatur.

15. *Quid est interdictum?*

Censura, qua certis personis vel locis divinorum officiorum celebratio publica et administratio sacramentorum, quae ad nascentium et morientium salutem non est necessaria, nec non sepultura ecclesiastica prohibetur.

16. *Quid est irregularitas?*

Est impedimentum canonicum ex defectu vel delicto proveniens, quo quis prohibetur ad tonsuram et ad ordines promoveri vel promotus eos ministrare.

17. *Quae dicitur irregularitas ex defectu?*

Illud impedimentum, quod ex aliquo et inculpabili sive animae sive corporis vitio provenit: itaque amentes ex defectu animae; deformes ex defectu corporis; illegitime nati ex defectu natalium; omnes sive jure sive facto infames ex defectu famae; omnes, qui carent aetate a sacris canonibus pro ordinibus praescripta, ex defectu aetatis; bigami ex defectu sacramenti; qui voluntarie et proxime ad necem vel gravem mutilationem alicujus moraliter aut physice concurrerunt, ex defectu lenitatis; servi ex defectu libertatis irregulares sunt.

18. *Quae vocatur irregularitas ex delicto?*

Ea, quae ex proprio peccato provenit: ex iteratione

baptismi, ex crimine haeresis et apostasiae, ex indebita susceptione vel exercitio ordinis, ex homicidio vel mutilatione.

De ordinibus minoribus.

1. *Quid est ostiariatus?*

Est ordo, quo traditione clavium tribuitur potestas ad aperiendas et claudendas ecclesiae januas et ad arcendos ab ipsa indignos dignosque in ipsam admittendos.

Materia hujus ordinis remota sunt claves ecclesiae, proxima est earum traditio. Forma est verbum Episcopi in traditione clavium prolatum: „Sic age quasi redditurus Deo rationem pro iis rebus, quae his clavibus recluduntur.“

2. *Quaenam sunt officia ostiarii?*

Quatuor recenset Catech. R. Primum ostiarii est, ecclesiae januas dignis aperire et indignis, excommunicatis et infidelibus claudere. Alterum curare, ne quis laicorum propius ad altare accedat. Tertium pulsare campanam et populum fidelem certis horis convocare ad divinum officium. Quartum servare vasa sacra et omnem ecclesiae suppellectilem. — Ostiariorum dignitas ex eo dignosci potest, quod officium thesaurarii, qui idem erat sacrarii custos, inter honestiores ecclesiae functiones etiam nunc habetur.

3. *Quid est Lectoratus?*

Est ordo, quo traditur potestas legendi in ecclesia S. Scripturam et scripta S. Patrum.

Materia remota est liber utriusque T. et proxima est ipsius traditio. Forma verbum Episcopi: Accipe (librum) et esto verbi Dei relator, habiturus si fideliter

et utiliter impleveris officium tuum, partem cum iis, qui verbum Dei bene administraverunt ab initio.

4. *Quaenam sunt officia lectoris?*

Quinque sunt: Legere S. Scripturam V. et N. T., etiam scripta S. Patrum et publice quidem in ecclesia. Tradere fidei rudimenta sive catechumenis sive baptizatis eaque ipsis explanare. Episcopo praedicaturo legere illam scripturae partem, quam expositurus erat. Praeesse psalmistis et cantoribus. Novos fructus benedicere. Ex his perspicuum est, lectoris ordinem antecellere ostiariatum: ostiarius fores materiales aperit, lector spirituales, corda scilicet fidelium; ille sollicitus est de externo domus Dei decore, hic de interno.

5. *Quid est exorcistatus?*

Est ordo, quo datur potestas expellendi daemones a corporibus sive baptizatorum sive catechumenorum.

Materia remota est liber exorcismi, proxima ejus traditio. Forma verbum Episcopi: „Accipe et commenda memoriae, et habe potestatem imponendi manus super energumenos sive baptizatos sive catechumenos.“

6. *Quaenam sunt officia exorcistae?*

Exorcistam abjicere daemones et dicere populo, ut qui non communicat, det locum, et aquam in ministerio fundere oportet. Propterea laici peccant, si exorcismos adhibent: ipsis non est potestas imperandi daemonibus, quae tantum per ordinem exorcistatus acquiritur, qui tamen ad evitandos abusos non nisi speciali Superioris licentia exerceri potest.

7. *Quid est acolythatus?*

Est ordo, quo datur potestas ministrandi subdiacono et diacono in sacrosanctae missae sacrificio.

Materia remota est candelabrum cum cereo extincto et urceolus vacuus, proxima est eorum traditio. Forma in traditione candelabri sunt verba: „Accipe ceroferarium cum cereo et scias te ad accendenda ecclesiae luminaria mancipari, in nomine Domini;“ in porrectione urceoli: „Accipe urceolum ad suggerendum vinum et aquam in eucharistiam sanguinis Christi, in nomine Domini.“

8. *Quaenam sunt officia acolythi?*

Primum est parare vinum et aquam in urceolis, et exhibere subdiacono; alterum lumina deferre, dum evangelium a diacono sollemniter cantatur; tertium luminaria ecclesiae accendere et asservare. In ceteris officiis subdiacono servire debet.

9. *Qua ratione ordines minores ad eucharistiam referuntur?*

Omnium quatuor ordinum ministeria ad eucharistiam consecrandam referuntur: ostiariorum officium est, ab eucharistia arcere infideles et fideles ad mysteriorum celebrationem admittere; lectorum est, lectione S. scripturae homines ad mysteriorum participationem praeparare; exorcistarum, daemones abjicere ab iis, qui mysteriis adesse volunt; acolythorum, sacrificii materiam praeparare et porrigere subdiacono.

10. *Quinam ordo minor est praestantissimus?*

Acolythorum ordo antecellit ceteros, quum celebrandae eucharistiae proxime inserviant.

De subdiaconatu.

1. *Quid est subdiaconatus?*

Est ordo sacer, quo traditione calicis vacui cum patena vacua et libri epistolarum tribuitur potestas, tum

praeparandi materiam sacrificii, tum legendi epistolam, dum missa solenniter celebratur. Ordo ex eo tempore sacer censetur, quo subdiaconi ad coelibatum adstricti fuerunt.

Materia remota est calix vacuus cum patena vacua: proxima est traditio et acceptatio harum sacrarum rerum. Forma sunt verba, quae Episcopus profert, dum has res tangendas tradit; in traditione calicis dicit: „Videte, cujusmodi ministerium vobis traditur: ideo vos admoneo, ut vos ita exhibeatis, ut Deo placere possitis.“ Etiam librum epistolarum tradit Episcopus ordinandis dicens: „Accipite librum epistolarum et habete potestatem legendi eas in ecclesia sancta Dei, tam pro vivis, quam pro defunctis, in nomine Patris et Filii et Spiritus Sancti.“

2. Quanam sunt officia subdiaconi?

Quinque subdiaconi munia in Pontificali R. recensentur: 1. Calicem et patenam in usum sacrificii diacono offert ponitque in altari. 2. Sacerdoti sacra facienti aquam fundit in calicem ad offertorium et post communionem sacerdotis ad extrema digitorum ipsius abluenda: itaque archidiaconus urceolos cum bacili et manutergio tangendos ordinando porrigit. 3. Oblationes a populo suscipit: hodie hoc munus non jam usitatum est. 4. Legit epistolam in missa solenni. 5. Pallas altaris, corporalia, purificatoria abluit. Huc accedit, quod in publicis supplicationibus crucem defert.

3. Quibus vestibus subdiaconus induitur?

Amicto seu humerali, alba, cingulo, manipulo et tunicella. Episcopus dum amictum imponit subdiacono dicit: „Accipe amictum, per quem designatur castigatio

vocis.“ Manipulus sinistro brachio imponitur his verbis: „Accipe manipulum, per quem designatur fructus bonorum operum.“ Dum induitur tunica, dicuntur haec verba: „Tunica jucunditatis et indumento laetitiae induat te Dominus.“

4. Quas obligationes subdiaconus contrahit?

Praeter eas, quae clericis communes sunt, tres contrahit. 1. Obligationem rite recitandi horas canonicas. 2. servandi coelibatum. 3. perpetuo manendi in statu ecclesiastico.

5. Quid sunt horae canonicae?

Sunt certae preces vocales, ab ecclesia institutae, ut quotidie a clericis in nomine ecclesiae Deo persolvantur.

Horae canonicae dicuntur, quia ecclesiae praecepto olim ab omnibus clericis certis diurnis et nocturnis horis persolvi debebant et quia per sacros canones ad Deum laudandum praescriptae sunt; breviarii nomen impositum est, quia sunt compendium s. scripturae et homiliarum ex sanctorum Patrum operibus desumtorum; officium nominatur, quia omnes subdiaconi tenentur ad recitandas horas.

6. Quot sunt horae canonicae?

Septem: matutinum, quod nocte persolvebatur et in tres partes dividitur, quae nocturni vocantur, deinde laudes, tum prima, quae sub auroram, tertia, sexta, nona, vesperae et completorium, quae horis distinctis diei persolvebantur.

7. Quomodo horae canonicae persolvendae sunt?

Studiosae et devote. Praeceptum ecclesiae ita est: „Districtae praecipimus in virtute sacrae obedientiae, ut

divinum officium nocturnum et diurnum, studiose pariter celebretur et devote."

8. *Quomodo studiose recitantur horae?*

Si horae 1. ex debito breviario dicuntur. 2. si omnia verba distincte proferuntur. 3. si horae debito tempore, 4. ordine praescripto. 5. sine interruptione non necessaria persolvuntur.

Breviarium debitum est Romanum jussu Pii V. editum. Excipiuntur ii, quibus breviarium proprium est a summo pontifice approbatum. Tempus est a media nocte usque ad alteram mediam noctem; sed observanda est consuetudo introducta, qua matutinum cum laudibus, prima et reliquae tres horae matutino tempore ante prandium, vesperae autem et completorium tempore pomeridiano recitantur. Per quadragesimam vesperae a sabbato primo et deinceps usque ad pascha ante comestionem dicuntur, tam in festo, quam in feriis, exceptis dominicis, in quibus hora consueta recitantur. Presbyteri ante S. Missam matutinum cum laudibus persolvere obligati sunt, quae pars pridie recitari potest, sed eo tempore, quo sol propior est ad occasum, quam ad meridiem.

Ordo ab ecclesia praescriptus est, matutinum ante laudes, laudes ante primam, primam ante tertiam et deinceps recitari.

9. *Quid requiritur, ut devote persolvantur?*

Requiritur 1. intentio, Deum laudandi et adorandi: intentio enim est actus voluntatis vel propositum voluntatis exequendi opus praeceptum; hoc propositum duplex est, formale, quo quis actum facit, cogitans: nunc volo facere hoc opus ab ecclesia mihi praeceptum;

et virtuale, quod continetur ipsa voluntate fungendi munere suo: ut quis praecepto in universum satisfaciat, intentionem virtutalem (implicitam) sufficere, omnes fatentur. 2. attentio ad sensum verborum et pia mentis affectio ad Deum: attentio enim est animi praesentia in iis, quae quis dicit aut facit. In recitandis horis triplex esse potest: infima ea est, qua quis ad verba, quibus laus divina exprimitur, attendit: ubi major attentio haberi nequit, sufficit; secunda perfectior, qua verborum sensus intelligitur; tertia, qua orans mysteria in verbis abscondita meditatur. — Orationem, quae labiis tantum fit, non mente, Christus verbis prophetae Jesaiae reprehendit: „Populus hic labiis me honorat, cor autem eorum longe est a me.“ (Matth. 15, 8.)

10. *Quo loco recitandae sunt horae?*

Privatae horarum recitationi locus non praescriptus est, sed ubique divinae laudes persolvi possunt: „In omni loco dominationis ejus benedic anima mea Dominum“ ps. 102. Qui vero in locis, ubi mens distrahitur, preces canonicas persolvit, nisi urgens necessitas id exigat, a peccato veniali non excusatur.

11. *Quinam tenentur ad recitandas horas?*

1. Omnes clerici in sacris ordinibus constituti. De presbyteris ex Concilio Agathensi saeculo 6. celebrato constat: „Presbyter mane matutinali officio expleto pensum servitutis suae, videlicet primam, tertiam, sextam, nonam, vesperamque exsolvat.“ Ceteros in sacris ordinibus constitutos Concilium Basiliense obligat, sess. 21: Quoscunque beneficiatos seu in sacris ordinibus constitutos, quum ad horas canonicas teneantur, admonet synodus.

2. Omnes beneficiati, etiamsi non sint in sacris ordinibus. Beneficium datur propter officium.

3. Omnes religiosi utriusque sexus ex recepta consuetudine, quae vim legis habet.

12. *Num causae sunt, quae excusant a persolutione officii?*

Sunt quatuor: 1. Dispensatio: quum recitatio horarum canonicarum jure ecclesiastico instituta sit, summus pontifex, qui summa jurisdictione ecclesiastica gaudet, potestatem dispensandi ex legitima causa habet.

2. infirmitas ejus, qui ex judicio medici sine sanitatis nocumento vel morbi incremento officium divinum persolvere nequit.

3. caritas: quando quis propter recitationem officii grave incommodum subire vel proximo magnum caritatis obsequium denegare deberet; nomine caritatis studia non veniunt, neque praeparatio ad concionem vel ad catechesin.

4. impotentia, qualis est e. gr. caecitas vel, si deest brevium.

13. *Quae est secunda obligatio subdiaconi?*

Votum solenne castitatis. Votum generatim est promissio voluntaria Deo facta de bono meliori: voluntaria enim promissio est, quia nemo sine voluntario deliberato sese obligare censetur; Deo fit illa spontanea obligatio, itaque votum actus latriae est; de bono meliori, quia res vota esse bona et melior quidem debet, quam alia res, quae ipsi opponitur. Votum castitatis est promissio Deo facta de conservanda continentia. Solennitas voti non a caeremoniis extrinsecis repetitur, sed a sola acceptione ecclesiae: ergo puellae cujus-

dam votum castitatis, etiamsi populo praesente coram paracho publice emissum fuerit, solenne non est. Duo tantummodo sunt casus, in quibus solenniter votetur, scilicet in professione religionis per sedem apostolicam approbatae et in susceptione sacri ordinis subdiaconatus. Potest autem votum solenne vel explicitè vel implicitè emitti; explicitè votetur, quando quis verbis expressis utitur, ut in professione religiosa, implicitè, quando quis aliquem actum praestat, cui annexam esse scit obligationem vovendi, ut in susceptione subdiaconatus.

14. *Cur lex continentiae ministris ecclesiae imponitur?*

Quia consentaneum est, ea ministris ecclesiae prohibere, quae sacra illorum munera impediunt, quale est conjugium, quod munditiam ac puritatem ad sacrificium requisitam maculat: qui operibus carnis occupatus est, neque idoneus neque liber est ad curam aliorum gerendam; sollicitus tantum est, quomodo placeat uxori, cogitans, quae mundi sunt. 1 Cor. 7, 33.

Haec lex perpetuae continentiae non est dura: ecclesia enim ad sacrum ministerium neminem cogit; qui ad illud libere accedunt, legi continentiae, quam ignorare non possunt, sese sponte subicere censentur; si quis non probatis prius suis viribus imprudenter obtrudat se, sibi suam culpam imputet et jugi oratione gratiam a Deo postulet, quam misericors Dominus recte petentibus non denegat nec patitur, nos tentari supra id, quod possumus.

15. *Quae est tertia obligatio?*

Qui suscepit ordinem subdiaconatus, in statu clericali manere obligatus est. Quam obligationem Episcopus

his gravissimis verbis declarat ordinandis: „Filii dilectissimi, ad s. subdiaconatus ordinem promovendi, iterum atque iterum considerare debetis attente, quod onus hodie ultro appetitis. Hactenus enim liberi estis, licet-que vobis pro arbitrio ad saecularia vota transire. Quod si hunc ordinem susceperitis, amplius non licebit a proposito resilire, sed Deo, cui servire regnare est, perpetuo famulari et castitatem, illo adjuvante, servare oportebit atque in ecclesiae ministerio semper esse mancipatos.“

16. *Quid est titulus, qui ad licitam subdiaconatus susceptionem requiritur?*

Est sustentatio, qua quis in statu clericali honeste se alere potest: quum decens haud sit, ut illi, qui divinis ministeriis addicti sunt, sordidum quaestum exerceant. Conc. Trid. 21. cp. 2. de reform. constituit, ne quisquam ordinetur, nisi provisos sit titulo, quo vitam suam honeste sustentare possit.

Ejusmodi tituli sunt tres: 1. titulus beneficii. 2. patrimonii. 3. religiosae paupertatis.

Titulum beneficii habet, qui beneficium ecclesiasticum, sufficiens ad honestam sustentationem actu possidet.

Titulus patrimonii ei est, qui paterna gaudet haereditate, quae sufficit ad sustentationem, donec beneficium ecclesiasticum obtineat: patrimonium vero fundatum esse oportet super rebus immobilibus vel talibus, quae immobilibus aequiparantur, uti sunt census et annui redditus.

Titulum religiosae paupertatis habent, qui in quadam religione a sede apostolica approbata solennia vota emiserunt: ad hunc titulum omnes omnino religiosi ordinantur, quia sustentationem ex bonis ordinis, quem pro-

fessi sunt, vel ex eleemosynis, si mendicantes sunt, participant. Clerici saeculares, quibus titulus patrimonii non est et adhuc deest titulus beneficii, titulum mensae a piis fundatoribus aut a patronis obtinere debent.

17. *Quod testimonium requiritur in ordinandis ad subdiaconatum?*

Testimonium de probitate vitae et eruditione in literis praesertim sacris et iis rebus, quae ad ordinem et obligationes tres pertinent. cf. Conc. Trid. sess. 23. cp. 13 de reform. „Subdiaconi ordinentur, ut habentes bonum testimonium et in minoribus ordinibus probati ac literis et iis, quae ad ordinem exercendum pertinent, instructi.“ Quare ordinandi non modo examine probantur, sed etiam tribus proclamationibus publicis quasi consensu populi approbati censentur.

18. *Cur ante ordinationem fidem profitentur?*

Quia minister ecclesiae praeterquam quod intimum mentis suae assensum declarat, id quod animo inclusum habet, aperta fidei professione prae se ferre summaque alacritate palam fateri ac praedicare debet, ita ut cum Apostolo profiteatur: „Non erubesco evangelium: virtus enim Dei est in salutem omni credenti.“ Rom. 1, 16.

De diaconatu.

1. *Quid est diaconatus?*

Est ordo sacer, quo impositione manus ab Episcopo facta cum traditione libri evangeliorum traditur potestas inserviendi sacerdoti celebranti et legendi evangelium in missa.

Materia proxima est impositio manus dexteræ Episcopi; forma sunt verba: „Accipe Spiritum Sanctum ad

robur et ad resistendum diabolo et tentationibus ejus, in nomine Domini.“ — Altera materia est traditio libri evangeliorum. Episcopus, dum hunc librum, quem ordinandi manu dextra tangunt, tradit, haec verba pronuntiat: „Accipe potestatem legendi evangelium in ecclesia Dei, tam pro vivis, quam pro defunctis, in nomine Domini; et respondent ordinandi: Amen.“

2. *Quaenam sunt officia diaconi?*

Tria officia Pontificale R. diacono assignat: diaconum, inquit Episcopus, oportet ministrare ad altare, baptizare et praedicare.

Juxta veterem ecclesiae disciplinam praeterea diaconi indignos a dignis separabant in domo Dei illa voce: Recedant poenitentes, Sancta Sanctis; deinde precibus adstantium praeerant et monebant, ubi flectenda genua, ubi levanda essent, quando ab oratione discedere liceret vel in ea perseverandum foret; propterea autem nunc diaconus cantat: *Ite, missa est*, quibus verbis populus olim dimittebatur, aut: *Benedicamus Dominus*, qua voce monebat, ut laudibus divinis populus insisteret, id quod in vigiliis et diebus jejunii fieri solebat.

Extra ecclesiam diaconis distributio bonorum ecclesiasticorum commissa erat: curam habebant pauperum, virginum, viduarum, Martyrum et Confessorum, quos in carceribus detentos visitabant. Verumtamen falsum est, diaconos solum mensarum ministros fuisse tempore Apostolorum: nam ex. gr. Philippus ex diaconis primis non mensis tantum operam dabat, sed etiam praedicationi et baptismo (Act. 8, 5.); immo antiquissimis temporibus corpus Domini fidelibus porrigebant diaconi.

3. *Quibus vestibus diaconus induitur?*

Episcopus cuilibet ordinando stolam, quam singuli in manu habent, super humerum sinistrum imponit dicens: „Accipe stolam candidam de manu Dei, adimple ministerium tuum, potens enim est Deus, ut augeat tibi gratiam suam, qui vivit et regnat in saecula saeculorum.“ Ordinandi respondent: Amen, et reflectunt capita stolae et sub brachio dextro alligant. Tum Episcopus quemlibet dalmatica induit, dicens: „Induat te Dominus indumento salutis et vestimento laetitiae et dalmatica justitiae circumdet te semper, in nomine Domini.“ Et respondetur: Amen.

4. *Quas obligationes diaconus contrahit?*

Praeter illas obligationes, quas per susceptionem sacri subdiaconatus ordinis sibi imposuit, nullam ordini propriam obligationem diaconus contrahit. Sed quum ordinis sui dignitate clericos inferiores praecellat, eosdem etiam vitae et morum sanctitate antecedere necesse est. Hanc obligationem satis aperte S. Apostolus in prima ad Timotheum epistola scripta declaravit: „diaconos similiter pudicos, non bilingues, non multo vino deditos, non turpe lucrum sectantes: habentes mysterium fidei in conscientia pura. Et hi autem probentur primum et sic ministrent, nullum crimen habentes.“ (c. 3, 8 seq.) Talibus igitur, quorum vita probata est, Timotheus manus imponere debebat, quos ordinaret diaconos.

5. *Quodnam est primum officium diaconi?*

Inservire sacerdoti celebranti; materiam enim sacrificii, panem et vinum exhibet et calicem consecrandum una cum sacerdote offert, eadem simul verba dicens:

Offerimus tibi Domine calicem salutaris, tuam deprecantes clementiam, ut in conspectu divinae majestatis tuae pro nostra et totius mundi salute cum odore suavitatis ascendat. Amen. — Propterea in Pontificali R. diaconi comministri et cooperatores corporis et sanguinis Domini vocantur.

Aliud diaconi ministerium ad altare est in S. Missae sacrificio evangelium sollemniter i. e. cum stola cantare et missae finem adstantibus annuntiare.

6. *Quodnam est alterum officium diaconi?*

Observatis caeremoniis sollemniter baptizare cum licentia episcopi aut sacerdotis. Itaque Catech. R. docet (p. 2. cp. 2. qu. 23.): „Secundum ministrorum (baptismi) locum obtinent diaconi, quibus sine episcopi aut sacerdotis concessu non licere hoc sacramentum administrare, plurima Ss. Patrum decreta testantur.“ Perfecte igitur baptismi vim atque utilitatem ritus, quo baptismus administratur, maximeque materiam et formam accuratissime diaconum scire necesse est.

7. *Quodnam est tertium officium diaconi?*

Praedicare verbum divinum. Quum fides ex auditu concipiatur, perspicuum est, quam necessarium semper fuerit ad aeternam salutem consequendam doctoris legitimi fidelis ministerium, si quidem dictum est: „Quomodo audient sine praedicante? quomodo vero praedicabunt, nisi mittantur?“ (Rom. 10, 14.) Itaque Christus misit apostolos et discipulos suos, ut verbum vitae annuntiarent. At vero, cum haec divini verbi praedicatio nunquam in ecclesia intermittere debeat, tum certe hoc tempore majori studio ac pietate elaborandum est, ut sana et incorrupta doctrina, tanquam pabulo vitae, fideles nutriantur et confirmentur. Propterea Conc. Trid. sta-

tuit, „ut archipresbyteri, plebani et quicumque parochiales vel alias curam animarum habentes ecclesias quocumque modo obtinent, per se vel alios idoneos, si legitime impediti fuerint, diebus saltem dominicis et festis sollemnibus plebes sibi commissas pro sua et earum capacitate pascant salutaribus verbis; docendo quae scire omnibus necessarium est ad salutem, annunciandoque iis cum brevitate et facilitate sermonis vitia, quae eos declinare, et virtutes, quas sectari oporteat, ut poenam aeternam evadere et coelestem gloriam consequi valeant.“ (Sess. V. de ref. cap. II.) Ergo diaconus, cui ex delegatione episcopi evangelium explanare licet, hoc docendi munus eadem diligentia atque industria obire debet, qua S. Stephanus Hierosolymis evangelium praedicavit; quod exemplum Episcopus ordinandis proponit: „Cogitate beatum Stephanum merito praecipuae castitatis ab Apostolo ad officium istud electum. Curate, ut quibus evangelium ore annuntiatis, vivis operibus exponatis.“

8. *Quo ritu confertur diaconatus?*

Lecta epistola ab archidiacono ordinandi evocantur, induti amictu, alba, cingulo et manipulo, dalmaticam super brachium sinistrum habentes et stolam tenentes. Genuflectunt coram Episcopo, cujus admonitionem excipiunt. Tum Litaniae recitantur et Episcopus orationem: Commune votum, et: Oremus fratres et praefationem dicit, ad cuius finem Episcopus unicuique manum dextram imponit, dicens: Accipe Spiritum Sanctum etc. et tenens manum dextram extensam dicit: Emitte in eos, etc.

Postea Episcopus sedens cum mitra cuilibet ordinando ante se genuflexo stolam imponit super humerum sini-

strum, dicens: Accipe stolam etc. et tum unumquemque induit dalmatica, dicens: Induat te etc.

Omnibus indutis terni accedunt ad episcopum, qui tradit librum evangeliorum, quem ipsi dextra manu tangunt, episcopo dicente: Accipe potestatem legendi evangelium etc. Postremo episcopus stans ad altare conversus sine mitra duas orationes dicit, et unus ex diaconis modo ordinatis stans ex cornu evangelii recitat sub sacro evangelium.

De presbyteratu.

1. *Quid est presbyteratus?*

Est ordo sacer, quo confertur potestas in corpus Christi verum, i. e. consecrandi panem et vinum in corpus et sanguinem Domini nostri Jesu Christi, atque in corpus Christi mysticum, i. e. Christi fidelibus remittendi vel retinendi peccata eosque regendi.

Cui haec potestas in corpus Christi et verum et mysticum confertur, presbyter, i. e. senior nominatur, non solum propter aetatis maturitatem, quae huic ordini maxime necessaria est, sed multo magis propter gravitatem morum et doctrinam et prudentiam. Etiam sacerdos dicitur, quia Deo sacratus est et sacramenta dispensat et res sacras divinasque tractat.

Materia huius ordinis duplex est: altera est calix cum vino et patena cum hostia eorumque traditio. Ordinando, qui consecratis digitis calicem et patenam tangit, Episcopus dicit: „Accipe potestatem offerre sacrificium Deo missasque celebrandi, tam pro vivis, quam pro defunctis in nomine Domini. Amen.“ Altera materia est ultima manuum ab Episcopo facta impositio secundum

sententiam communioem. Ter enim Episcopus ordinaturus manus ordinandis imponit: primo solus super ordinandos manus suas extendit, nihil dicens; deinde cum praesentibus presbyteris, orationem addens hanc: Oremus fratres carissimi, Deum Patrem Omnipotentem, ut super hos famulos suos, quos ad Presbyterii munus elegit, coelestia dona multiplicet et quod ejus dignatione suscipiunt, ipsius consequantur auxilio. Per Christum Dominum nostrum. Tum post sacram communionem Episcopus unicuique ordinando manus imponit; haec tertia manuum impositio est sacramenti materia, cui respondet forma: „Accipe Spiritum Sanctum, quorum remiseris peccata, remittuntur iis et quorum retinueris, retenta sunt.“ Itaque etiam forma hujus sacramenti duplex est.

2. *Quaenam sunt officia presbyteri?*

Juxta declarationem Pontificalis R. presbyteri officia sunt quinque: „Sacerdotem enim oportet offerre, benedicere, praeesse, praedicare, baptizare.“

3. *Quid primum officium presbyteri est?*

Offerre, i. e. celebrare Missam, sacrificium incruentum Corporis et sanguinis Domini nostri Jesu Christi sub speciebus panis et vini, adhibitis quibusdam precibus et caeremoniis ab ecclesia praescriptis. Quod in Missa peragitur et quod in cruce oblatum est, idem sacrificium est et una hostia, Christus videlicet, qui semel in ara crucis cruentum se immolavit, incruentum vero sub speciebus panis et vini in ultima coena. Haec incruenta ejusdem sacrificii oblatio quotidie instauratur in sacrificio missae; sacerdos igitur, qui celebrat, personam Christi gerens idem facit, quod Christus fecit in ultima coena: panem et vinum offert (offertorium) panis

substantiam in veram ejus corporis et sanguinis substantiam, et vini substantiam in veram ejus corporis et sanguinis substantiam convertit et offert (consecratio) et Christum vere, realiter et substantialiter sub speciebus panis et vini praesentem ad manducandum dat sibi et ceteris (communio).

4. *Quid est secundum officium?*

Benedicere, i. e. sacramenta Novae legis, excepto ordine et confirmatione, administrare et benedictiones divinas super personas et res dispensare.

5. *Quid est tertium officium?*

Praeesse, i. e. regere fideles, sicut pastores praesunt gregibus, atque hac ratione episcopos in regimine fidelium adjuvare, ut patet ex oratione, qua Episcopus Deum alloquitur: „Quum pontifices summos regendis populis praefecisses, ad eorum societatis et operis adjumentum, sequentis ordinis viros et secundae dignitatis eligeres.“

6. *Quaenam sunt cetera officia?*

Quartum: praedicare, quintum: baptizare; quae officia ex delegatione diaconis jam commissi, ordini presbyteratus sunt propria.

7. *Quibus caeremoniis ordo presbyteratus confertur?*

Episcopus stolam ordinaturi humeris aptans ante pectus in crucis formam componit, quo declaratur, sacerdotem virtute indui ex alto, qua possit crucem Domini perferre; itaque dicuntur verba: „Accipe jugum Domini: jugum enim ejus suave est et onus ejus leve;“ Deinde cuilibet casulam super humeros complicatam imponit, dicens: „Accipe vestem sacerdotalem, per quam caritas intelligitur: potens est enim Deus, ut augeat tibi caritatem et opus perfectum“ et respondent: Deo gratias,

Tum manus oleo catechumenorum per modum crucis inungit, dicens: „Consecrare et sanctificare digneris, Domine, manus istas per istam unctionem et nostram benedictionem“ et quum produxit signum crucis super pollices et indices illius, quem ordinat, inungit palmam et prosequitur: „Ut quaecunque benedixerint, benedicantur et quaecunque consecraverint, consecrentur et sanctificentur in nomine Domini Jesu Christi.“ Deinde potestas consecrandi confertur.

Postquam, dato pacis osculo et eucharistiae sacramento, sacerdotes: „non servi, sed amici“ appellati sunt, fidem, quam praedicaturi sunt, profitentur, dicendo Symbolum apostolorum. Tum potestas absolvendi tribuitur. Postea casulam super humeros complicatam explicat, dicens: „Stola innocentiae induat te Dominus,“ quo fit, ut sacerdos nunc perfecte indutus sit vestibus sacerdotalibus, amictu, alba, cingulo, manipulo, stola, casula. Postremo unumquemque, qui reverentiam et obedientiam Episcopo ordinario promisit, osculatur et tres Missas dicendas, unam de Spiritu Sancto, alteram de B. M. V. et tertiam pro fidelibus defunctis, injungit ordinatis.

8. *Quid requiritur in promovendis ad ordinem presbyteratus?*

Vitae et morum integritas, non solum quia, ut Catech. R. docet, si alicujus mortiferi peccati conscius se initiari curet vel etiam patiat, novo se et maximo scelere obstringit, sed etiam, quia virtutis et innocentiae lumen aliis praeferre debet. Praeterea in sacerdote ea cognitio, quae ad sacramentorum usum et tractationem pertinet, atque sacrarum literarum scientia requirenda est, ut populo christiano fidei mysteria et divinae legis prae-

cepta tradere, fideles ad virtutem et pietatem incitare, a vitiis revocare possit.

Itaque Conc. Trid. (sess. 23. cp. 14.) de promovendis ad presbyteratum statuit: „Qui pie et fideliter in ministeriis ante actis se gesserint et ad presbyteratus ordinem assumuntur, bonum habeant testimonium; et hi sint, qui non modo in diaconatu ad minus annum integrum, nisi ob ecclesiae utilitatem ac necessitatem aliud episcopo videretur, ministraverint, sed etiam ad populum docendum ea, quae scire omnibus necessarium est ad salutem, ac administranda sacramenta, diligenti examine praecedente idonei comprobentur; atque ita pietate ac castis moribus conspicui, ut praeclarum bonorum operum exemplum et vitae monita ab iis possint expectari.“

Adm. Reg. Ex. h. l. c. Reg. coll. in d. l. c.

Series ordinationum.

De Clerico faciendo.

Pro Clericis ordinandis parentur forfices pro incidendis capillis, et bacile pro illis imponendis. Et quilibet ordinandorum habere debet suum superpelliceum super brachium sinistrum, et candelam in manu dextera. Et vocantur omnes tonsurandi nominatim et singillatim per Notarium, et quilibet respondet: „Adsum.“

Quibus ante altare coram Pontifice in faldisterio cum mitra sedente genuflexis, Pontifex surgit cum mitra et dicit:

℣. Sit nomen Domini benedictum.

℞. Ex hoc nunc et usque in saeculum.

℣. Adjutorium nostrum in nomine Domini.

℞. Qui fecit coelum et terram.

Oremus, fratres charissimi, Dominum nostrum Jesum Christum, pro his famulis suis, qui ad deponendum comas capitum suorum pro ejus amore festinant, ut donet eis Spiritum Sanctum, qui habitum religionis in eis in perpetuum conservet, et a mundi impedimento ac saeculari desiderio corda eorum defendat: ut sicut immu-

tantur in vultibus, ita dextra manus ejus virtutis tribuat eis incrementa, et ab omni caecitate spirituali, et humana, oculos eorum aperiatur et lumen eis aeternae gratiae concedat. Qui vivit et regnat etc. Amen.

Post haec sedente Pontifice, schola inchoat, et prosequitur Antiphonam et Psalmum:

Tu es Domine, qui restitues haereditatem meam mihi.

Psalmus 15.

Conserva me Domine, quoniam speravi in te: Dixi Domino, Deus meus es tu, quoniam bonorum meorum non eges.

Sanctis, qui sunt in terra ejus: mirificavit omnes voluntates meas in eis.

Multiplicatae sunt infirmitates eorum: postea acceleraverunt.

Non congregabo conventicula eorum de sanguinibus: nec memor ero nominum eorum per labia mea.

Repetitur tota Antiphona: Tu es Domine.

Incepto Psalmo, Pontifex cum forcibus incidit unicuique extremitates capillorum in quatuor locis; videlicet, in fronte, in occipio, et ad utramque aurem; deinde in medio capitis aliquot crines capillorum, et in bacile deponit, et quilibet, cum tondetur, dicit:

Dominus pars haereditatis meae et calicis mei: tu es, qui restitues haereditatem meam mihi.

Omnibus tonsis, mitra deposita, surgit Pontifex, et stans versus ad illos, dicit:

Oremus.

Praesta, quaesumus omnipotens Deus, ut hi famuli tui, quorum hodie comas capitum pro amore divino deposuimus, in tua dilectione perpetuo maneant; et eos

sine macula in sempiternum custodias. Per Christum Dominum nostrum. R. Amen.

Tunc schola inchoat et prosequitur Antiphonam sequentem. Qua incepta, Pontifex sedet cum mitra.

Hi accipient benedictionem a Domino: et misericordiam a Deo salutari suo, quia haec est generatio quaerentium Dominum.

Psalmus 23.

Domini est terra, et plenitudo ejus, orbis terrarum, et universi, qui habitant in eo.

Quia ipse super maria fundavit eum; et super flumina praeparavit eum.

Quis ascendet in montem Domini? aut quis stabit in loco sancto ejus?

Innocens manibus et mundo corde, qui non accepit in vano animam suam nec juravit in dolo proximo suo.

Hic accipiet benedictionem a Domino, et misericordiam a Deo salutari suo.

Haec est generatio quaerentium eum, quaerentium faciem Dei Jacob.

Attollite portas, principes, vestras et elevamini portae aeternales; et introibit rex gloriae.

Quis est iste rex gloriae? Dominus fortis et potens, Dominus potens in proelio.

Attollite portas, principes, vestras et elevamini portae aeternales; et introibit rex gloriae.

Quis est iste rex gloriae? Dominus virtutum, ipse est rex gloriae.

Gloria Patri et Filio et etc.

Deinde repetitur tota Antiphona: Hi accipient etc.

Qua finita, surgit sine mitra Pontifex, et ad altare conversus dicit:

Oremus. Et ministri dicunt: Flectamus genua.

R. Levate.

Et mox ad tonsos genuflexos versus Pontifex dicit:

Adesto, Domine, supplicationibus nostris, et hos famulos tuos benedicere dignare, quibus in tuo sancto nomine habitum sacrae religionis imponimus; ut, te largiente, et devoti in ecclesia tua persistere, et vitam percipere mereantur aeternam. Per Christum Dominum nostrum.

R. Amen.

Tum Pontifex sedet cum mitra, et accipiens in manu superpelliceum, dicit singulis.

Induat te Dominus novum hominem, qui secundum Deum creatus est in iustitia et sanctitate veritatis.

Et mox imponit illud cuilibet, repetendo „Induat te etc.“ immittens usque ad scapulas, et immediate trahens, si unum tantum sit superpelliceum, sicque facit usque ad ultimum, qui eo totaliter induitur; si vero quisque suum superpelliceum habeat, singuli totaliter induuntur. Quo expedito, sine mitra surgit Pontifex et versus ad illos dicit.

Oremus.

Omnipotens sempiterne Deus, propitiare peccatis nostris, et ab omni servitute saecularis habitus hos famulos tuos emunda; ut dum ignominiam saecularis habitus deponunt, tua semper in aevum gratia perfruantur; ut sicut similitudinem coronae tuae eos gestare facimus in capitibus, sic tua virtute haereditatem subsequi mereantur aeternam in cordibus. Qui cum Patre et

Spiritu Sancto vivis et regnas Deus per omnia saeculorum. R. Amen.

Deinde sedet cum mitra Pontifex, et alloquitur eos sub his verbis:

Filii charissimi, animadvertere debetis, quod hodie de foro ecclesiae facti estis et privilegia clericalia sortiti estis: cavete igitur, ne propter culpas vestras illa perdatis: et habitu honesto, bonisque moribus, atque operibus Deo placere studeatis. Quod ipse vobis concedat per Spiritum sanctum suum. R. Amen.

Tum suggerente Archidiacono, ordinati redeunt ad loca sua.

De Ordinatione

Ostiariorum.

Pro Ostiariis ordinandis parentur claves Ecclesiae. Pontifex clericis ordinatis et lecta prima lectione, cum mitra in faldisterio ante medium altaris sedet. Tum Archidiaconus vocat ordinandos dicens:

Accedant qui ordinandi sunt ad Officium Ostiariorum.

Et mox Notarius singulos nominatim vocat et quilibet respondet: Adsum.

Omnibus in superpelliceis cum candelis in manibus, coram Pontifice genuflexis, Pontifex admonet illos, dicens:

Suscepturi, filii charissimi, officium Ostiariorum, videte, quae in domo Dei agere debeatis. Ostiarium oportet percutere cymbalum, et campanam: aperire Ecclesiam, et sacrarium: et librum aperire ei, qui praedicat. Providete igitur, ne per negligentiam vestram, illarum rerum, quae intra Ecclesiam sunt, aliquid deperat, certisque horis domum Dei aperiatis fidelibus, et

semper claudatis infidelibus. Studete etiam, ut, sicut materialibus clavibus Ecclesiam visibilem aperitis et clauditis, sic et invisibilem Dei domum, corda scilicet fidelium, dictis et exemplis vestris claudatis diabolo et aperiatis Deo; ut divina verba, quae audierint, corde retineant, et opere compleant; quod in vobis Dominus perficiat per misericordiam suam.

Deinde Pontifex accipit et tradit omnibus claves ecclesiae, quas successive manu dextra singuli tangant, Pontifice dicente:

Sic agite, quasi reddituri Deo rationem pro iis rebus, quae his clavibus recluduntur.

Post haec Archidiaconus, sive alius Archidiaconi vice fungens ducit eos ad ostium Ecclesiae, et facit illos claudere et aperire; tradit etiam eis funem campanarum, faciens eos campanas pulsare; deinde illos reducit ad Pontificem, quibus coram Pontifice genua flectentibus, stans cum mitra Pontifex versus ad ipsos ordinatos dicit:

Deum Patrem omnipotentem, fratres carissimi, suppliciter deprecemur, ut hos famulos suos benedicere dignetur, quos in officium Ostiariorum eligere dignatus est; ut sit eis fidelissima cura in domo Dei, diebus ac noctibus, ad distinctionem certarum horarum, ad invocandum nomen Domini, adjuvante Domino nostro Jesu Christo, qui cum eo vivit et regnat in unitate Spiritus Sancti Deus per omnia saecula saeculorum. R. Amen.

Tum mitra deposita, stans Pontifex et conversus ad altare dicit:

Oremus.

Et Ministri subjungunt:

Flectamus genua. R. Levate.

Et statim versus ad illos genuflexos, stans sine mitra dicit:

Domine sancte, Pater omnipotens, aeternae Deus, benedicere dignare hos famulos tuos in officium Ostiariorum, ut inter Janitores Ecclesiae tuo pareant obsequio, et inter electos tuos partem tuae mereantur habere mercedis. Per Dominum nostrum Jesum Christum filium tuum, qui etc. R. Amen.

Post haec ordinati, suggerente Archidiacono, redeunt ad loca sua.

De Ordinatione

Lectorum.

Pro Lectoribus ordinandis paretur liber lectionum.

Ostiariis ordinatis Pontifex legit Graduale, vel Alleluja, secundam orationem et lectionem. Quibus dictis, Pontifex revertitur ad faldistorium ante medium altaris positum, ubi sedet cum mitra, et Lectores vocantur per Archidiaconum, hoc modo:

Accedant, qui ordinandi sunt ad officium Lectorum.

Et mox nominantur per Notarium, ut supra dictum est. Quibus coram Pontifice genuflexis, Pontifex admonet eos, dicens:

Electi, filii charissimi, ut sitis Lectores in domo Dei nostri, officium vestrum agnoscite et implete. Potens est enim Deus, ut augeat vobis gratiam perfectionis aeternae. Lectorem si quidem oportet legere ea, quae praedicat; et lectiones cantare; et benedicere panem, et omnes fructus novos. Studete igitur verba Dei, videlicet lectiones sacras distincte, et aperte, ad intelligentiam et aedificationem fidelium absque omni mendacio falsitatis

proferre: ne veritas divinarum lectionem incuria vestra ad instructionem audientium corrumpatur. Quod autem ore legitis, corde credatis, atque opere compleatis; quatenus auditores vestros, verbo pariter, et exemplo vestro docere possitis. Ideoque dum legitis, in alto loco Ecclesiae stetis, ut ab omnibus audiamini et videamini, figurantes positione corporali, vos in alto virtutum gradu debere conversari; quatenus cunctis, a quibus audimini et videmini, coelestis vitae formam praebeatis; quod in vobis Deus impleat per gratiam suam.

Deinde Pontifex accipit et tradit omnibus codicem de quo lecturi sunt, quem manu dextera tangunt, dicens:

Accipite et estote verbi Dei relatores, habituri, si fideliter et utiliter impleveritis officium vestrum, partem cum iis, qui verbum Dei bene administraverunt ab initio.

Quibus expeditis et illis genuflexis, Pontifex stans cum mitra versus ad eos, dicit:

Oremus, fratres charissimi, Deum Patrem omnipotentem, ut super hos famulos suos, quos in ordinem Lectorum dignatur assumere, benedictionem suam clementer effundat, quatenus distincte legant, quae in ecclesia Dei legenda sunt, et eadem operibus impleant. Per Dominum nostrum Jesum Christum filium tuum, qui tecum vivit et regnat in etc. *R.* Amen.

Tum Pontifex mitra deposita, stans conversus ad altare dicit:

Oremus.

Et Ministri subjungunt:

Flectamus genua. *R.* Levate.

Deinde conversus ad ordinatos genuflexos dicit, sine mitra:

Domine sancte, Pater omnipotens, aeternae Deus, benedecere dignare hos famulos tuos in officium Lectorum, ut assiduitate Lectionum instructi sint, atque ordinati: et agenda dicant, et dicta opere impleant; ut in utroque sanctae ecclesiae exemplo sanctitatis suae consulant. Per Dominum nostrum Jesum Christum filium tuum, qui tecum vivit et regnat in. etc. *R.* Amen.

Postea suggerente Archidiacono redeunt ordinati ad loca sua.

De Ordinatione

Exorcistarum.

Pro Exorcistis ordinandis paretur liber exorcismorum, cujus loco dari potest Pontificale vel Missale.

Dictis secundo Graduali, vel Alleluja, tertia oratione et lectione sedet Pontifex in faldistorio ante medium altaris, tum vocantur Exorcistae:

Accedant, qui ordinandi sunt ad officium Exorcistarum.

Et ipsi singulatim nominantur per Notarium, ut prius dictum est. Quibus coram Pontifice genuflexis, Pontifex admonet eos, dicens:

Ordinandi, filii charissimi, in officium Exorcistarum, debetis noscere, quid suscipitis. Exorcistam etenim oportet abjicere daemones; et dicere populo, ut, qui non communicat, det locum; et aquam in ministerio fundere. Accipitis itaque potestatem imponendi manum super energumenos, et per impositionem manuum vestrarum, gratia Spiritus Sancti, et verbis Exorcismi, pelluntur spiritus immundi a corporibus obsessis. Studete igitur, ut, sicut a corporibus aliorum daemones expellitis,

ita a mentibus, et corporibus vestris omnem immunditiam et nequitiam ejiciatis, ne illis succumbatis, quos ab aliis vestro ministerio effugatis. Discite per officium vestrum vitiis imperare; ne in moribus vestris aliquid sui juris inimicus valeat vindicare. Tunc etenim recte in aliis daemonibus imperabitis, cum prius in vobis eorum multimodam nequitiam superatis. Quod vobis Dominus agere concedat per Spiritum suum sanctum.

Post haec Pontifex accipit et tradit omnibus librum, in quo scripti sunt exorcismi, cujus loco tradi potest Pontificale vel Missale, quem manu dextra tangunt, Pontifice dicente:

Accipite et commendate memoriae et habete potestatem imponendi manus super energumenos, sive baptizatos, sive catechumenos.

Postea vero, omnibus devote genuflexis, Pontifex cum mitra stans, dicit:

Deum Patrem omnipotentem, fratres charissimi, supplices deprecemur, ut hos famulos suos benedicere dignetur in officium Exorcistarum; ut sint spirituales imperatores, ad abjiciendos daemones de corporibus obsessis, cum omni nequitia eorum multiformi. Per unigenitum filium suum Dominum nostrum Jesum Christum, qui cum eo vivit et regnat etc. Amen.

Tum conversus ad altare, deposita mitra, dicit:

Oremus.

Et Ministri subjungunt:

Flectamus genua. R. Levate.

Et mox conversus ad ordinatos genuflexos, dicit:

Domine sancte, Pater omnipotens aeternae Deus, benedicere dignare hos famulos tuos in officium Exor-

cistarum: ut per impositionem manuum et oris officium, potestatem et imperium habeant spiritus immundos coercendi: ut probabiles sint medici Ecclesiae tuae, gratia curationum virtuteque coelesti confirmati. Per Dominum nostrum Jesum Christum filium tuum, qui tecum vivit et regnat in unitate etc. R. Amen.

Post haec suggerente Archidiacono redeunt ad loca sua.

De Ordinatione

Acolythorum.

Pro Acolythis ordinandis parentur candelabrum cum cereo exstincto et urceolus vacuus pro vino, pro Sacramento.

Dictis tertio Graduali, quarta oratione et lectione, sedet Pontifex in faldistorio ante medium altaris. Tunc Acolythis vocantur per Archidiaconum.

Accedant, qui ordinandi sunt ad officium Acolythorum.

Et mox nominantur per Notarium ut supra. Quibus coram Pontifice genuflexis, Pontifex admonet eos, dicens:

Suscepturi, filii charissimi, officium Acolythorum, pensate quod suscipitis. Acolythum etenim oportet ceroferarium ferre; luminaria Ecclesiae accendere; vinum et aquam ad Eucharistiam ministrare. Studete igitur susceptum officium digne implere. Non enim Deo placere poteritis, si lucem Deo manibus praefereutes, operibus tenebrarum inserviat et per hoc aliis exempla perfidiae praebeat. Sed sicut veritas dicit! Luceat lux vestra coram hominibus, ut videant opera

vestra bona, et glorificent Patrem vestrum, qui in coelis est. Et sicut Apostolus Paulus ait: In medio nationis pravae et perversae lucete, sicut luminaria in mundo, verbum vitae continentes. Sint ergo lumbi vestri praecincti et lucernae ardentes in manibus vestris, ut filii lucis sitis. Abjiciatis opera tenebrarum et induamini arma lucis. Eratis enim aliquando tenebrae, nunc autem lux in Domino. Ut filii lucis ambulate. Quae sit vero ista lux, quam tantopere inculcat Apostolus, ipse demonstrat, subdens: Fructus enim lucis est, in omni bonitate et justitia et veritate. Estote igitur solliciti, in omni justitia, bonitate et veritate, ut et vos et alios et Dei Ecclesiam illuminetis. Tunc etenim in Dei sacrificio digne vinum suggeretis et aquam, si vos ipsi Deo sacrificium, per castam vitam et bona opera, oblatis fueritis. Quod vobis Dominus concedat per misericordiam suam.

Post haec Pontifex accipit et tradit omnibus candelabrum, cum candela extincta, quod successive manu dextra singuli tangunt, Pontifice dicente:

Accipite ceroferarium cum cereo, et sciatis vos ad accendenda Ecclesiae luminaria mancipari, in nomine Domini. *R.* Amen.

Tunc accipit et tradit eis urceolum vacuum, quem similiter tangere debent, dicens communiter omnibus:

Accipite urceolum, ad suggerendum vinum et aquam, in Eucharistiam sanguinis Christi, in nomine Domini. *R.* Amen.

Postea illis genuflexis, Pontifex stans cum mitra versus ad eos dicit:

Deum Patrem omnipotentem, fratres charissimi, suppliciter deprecemur, ut hos famulos benedecere dignetur in ordine Acolythorum: quatenus lumen visibile manibus praeficientes, lumen quoque spirituale moribus praebeant: adjuvante Domino nostro Jesu Christo, qui cum eo et Spiritu sancto vivit et regnat Deus per omnia saecula saeculorum. *R.* Amen.

Tum Pontifex ad altare se convertens, deposita mitra, stans dicit:

Oremus.

Et Ministri subjungunt: Flectamus genua.

R. Levate.

Et mox Pontifex conversus ad eosdem genuflexos, dicit:

Domine sancte, Pater omnipotens, aeternae Deus, qui per Jesum Christum filium tuum Dominum nostrum et Apostolos ejus in hunc mundum lumen claritatis tuae misisti, quique, ut mortis nostrae antiquum aboleret chirographum, gloriosissimae illum crucis vexillo affigi, ac sanguinem et aquam ex latere illius pro salute generis humani effluere voluisti, benedecere dignare hos famulos tuos in officium Acolythorum: ut ad accendendum lumen Ecclesiae tuae et ad suggerendum vinum, et aquam ad conficiendum sanguinem Christi Filii tui in offerenda Eucharistia, sanctis altaribus tuis fideliter subministrent. Accende, Domine, mentes eorum et corda, ad amorem gratiae tuae, ut illuminati vultu splendoris tui, fideliter tibi in sancta Ecclesia deserviant. Per eundem Christum Dominum nostrum. *R.* Amen.

Oremus.

Domine sancte, Pater omnipotens aeternae Deus, qui

ad Moysen et Aaron locutus es, ut accenderentur lucernae in tabernaculo testimonii, bene†dicere dignare hos famulos tuos: ut sint Acolythi in Ecclesia tua. Per Christum Dominum nostrum. *R.* Amen.

Oremus.

Omnipotens sempiterne Deus, fons lucis, et origo bonitatis, qui per Jesum Christum Filium tuum, lumen verum, mundum illuminasti, ejusque passionis mysterio redemisti, bene†dicere dignare hos famulos tuos, quos in officium Acolythorum consecramus, poscentes clementiam tuam, ut eorum mentes et lumine scientiae illustres et pietatis tuae rore irriges; ut ita acceptum ministerium, te auxiliante peragant, qualiter ad aeternam remunerationem pervenire mereantur. Per eundem Christum Dominum nostrum. *R.* Amen.

Post haec, suggerente Archidiacono, ordinati redeunt ad loca sua.

De Ordinatione

Subdiaconi.

Pro Ordinatione Subdiaconorum parentur calix vacuus cum patena superposita, urceoli cum manutergio et liber epistolarum.

Dictis quarto Graduali, quinta oratione et lectione, sedet Pontifex in faldisterio ante medium altaris. Tum Archidiaconus vocat Subdiaconos.

Accedant qui ordinandi sunt Subdiaconi.

Et Notarius unumquemque illorum vocat dicens:

N. ad titulum Ecclesiae N.

N. ad titulum patrimonii sui.

Frater N. professus ordinis N. ad titulum paupertatis.

Et sic de aliis; et quilibet vocatus, dicit: Adsum; et accedit versus Episcopum. Debet autem quilibet ordinandorum in Subdiaconum indutus esse amictu, non tamen super caput, alba et cingulo, habere manipulum in manu sinistra, tunicellam super brachio sinistro et candelam in manu dextera.

Omnibus autem in Subdiaconos ordinandis competentis spatio coram Pontifice stantibus, Pontifex cum mitra sedens admonet eos, dicens:

Filii dilectissimi, ad sacrum Subdiaconatus Ordinem promovendi, iterum atque iterum considerare debetis attente, quod onus hodie ultro appetitis. Hactenus enim liberi estis, licetque vobis pro arbitrio ad saecularia vota transire. Quodsi hunc ordinem susceperitis, amplius non licebit a proposito resilire, sed Deo, cui servire, regnare est, perpetuo famulari; et castitatem, illo adjuvante, servare oportebit, atque in Ecclesiae ministerio semper esse mancipatos.

Proinde, dum tempus est, cogitate et si in sancto proposito perseverare placet, in nomine Domini huc accedite.

Illis tunc accedentibus et coram Pontifice genuflexis, Archidiaconus vocat ceteros ordinandos dicens:

Accedant qui ordinandi sunt Diaconi et Presbyteri.

Quibus accedentibus, Archidiaconus ordinat eos, videlicet Diaconandos paratos amictu, alba, cingulo et manipulo, stolam in manu sinistra, dalmaticam super brachium sinistrum et candelam in manu dextera tenentes, contra cornu Epistolae altaris, faciebus altari versis; et Presbyterandos paratos amictu, alba, cingulo, manipulo, stola in modum Diaconi, planetam super brachium

sinistrum, mappulam albam manu sinistra, et candelam dextera tenentes contra faciem Pontificis, ac medium altaris, faciebus similiter altari versis. Quibus sic ordinatis, Pontifex mitram in capite tenens procumbit super faldisterium in superiori gradu sive plano altaris paratum et omnes ordinandi in locis super tapetia prosternunt se; Ministri vero et alii astantes genuflectunt, et schola inchoat Litanias choro respondente, vel si officium fiat sine cantu, Pontifex dicit, Ministris et capellanis respondentibus:

Kyrie eleison.		
Christe eleison.		
Kyrie eleison.		
Christe audi nos.		
Christe exaudi nos.		
Pater de coelis Deus,	miserere nobis.	
Fili Redemptor mundi Deus,	miserere nobis.	
Spiritus sancte Deus,	miserere nobis.	
Sancta Trinitas unus Deus,	miserere nobis.	
Sancta Maria,	ora pro nobis.	
Sancta Dei Genitrix,	ora.	
Sancta Virgo Virginum,	ora.	
Sancte Michael,	ora.	
Sancte Gabriel,	ora.	
Sancte Raphael,	ora.	
Omnes Sancti Angeli et Archangeli,	orate.	
Omnes Sancti beatorum Spirituum Ordines,	orate.	
Sancte Joannes Baptista,	ora.	
Sancte Joseph,	ora.	
Omnes sancti Patriarchae et Prophetae,	orate.	
Sancte Petre,	ora. Sancte Philippe,	ora.
Sancte Paule,	ora. Sancte Bartholomae,	ora.
Sancte Andrea,	ora. Sancte Matthaee,	ora.
Sancte Jacobe,	ora. Sancte Simon,	ora.
Sancte Joannes,	ora. Sancte Thaddae,	ora.
Sancte Thoma,	ora. Sancte Matthia,	ora.
Sancte Jacobe,	ora. Sancte Barnaba,	ora.

Sancte Luca,	ora.	Sancte Marce,	ora.
Omnes sancti Apostoli et Evangelistae,			orate.
Omnes sancti Discipuli Domini,			orate.
Omnes sancti Innocentes,			orate.
Sancte Stephane,			ora.
Sancte Laurenti,			ora.
Sancte Vincenti,			ora.
Sancti Fabiane et Sebastiani,			orate.
Sancti Joannes et Paule,			orate.
Sancti Cosma et Damiane,			orate.
Sancti Gervasi et Protasi,			orate.
Omnes sancti Martyres,			orate.
Sancte Silvester,			ora.
Sancte Gregori,			ora.
Sancte Ambrosi,			ora.
Sancte Augustine,			ora.
Sancte Hieronyme,			ora.
Sancte Martine,			ora.
Sancte Nicolae,			ora.
Omnes sancti Pontifices et Confessores,			orate.
Omnes sancti Doctores,			orate.
Sancte Benedicte,			ora.
Sancte Antoni,			ora.
Sancte Bernarde,			ora.
Sancte Dominice,			ora.
Sancte Francisce,			ora.
Omnes sancti Sacerdotes et Levitae,			orate.
Omnes sancti Monachi et Eremitae,			orate.
Sancta Maria Magdalena,			ora.
Sancta Agatha,			ora.
Sancta Lucia,			ora.
Sancta Agnes,			ora.
Sancta Caecilia,			ora.
Sancta Catharina,			ora.
Sancta Anastasia,			ora.
Omnes sanctae Virginis et Viduae,			orate.
Omnes Sancti et Sanctae Dei,		intercedite pro nobis.	

Propitius esto,	Parce nobis Domine.
Propitius esto,	Exaudi nos Domine.
Ab omni malo,	Libera nos Domine.
Ab omni peccato,	libera.
Ab ira tua,	libera.
A subitanea et improvisa morte,	libera.
Ab insidiis diaboli,	libera.
Ab ira et odio et omni mala voluntate,	libera.
A spiritu fornicationis,	libera.
A fulgure et tempestate,	libera.
A flagello terrae motus,	libera.
A peste, fame et bello,	libera.
A morte perpetua,	libera.
Per mysterium sanctae Incarnationis tuae,	libera.
Per adventum tuum,	libera.
Per nativitatem tuam,	libera.
Per baptismum et sanctum jejunium tuum,	libera.
Per crucem et passionem tuam,	libera.
Per mortem et sepulturam tuam,	libera.
Per sanctam resurrectionem tuam,	libera.
Per admirabilem ascensionem tuam,	libera.
Per adventum Spiritus sancti Paracliti,	libera.
In die iudicii,	libera.
Peccatores,	Te rogamus audi nos.
Ut nobis parcas,	Te rogamus.
Ut nobis indulgeas,	Te rogamus.
Ut ad veram poenitentiam nos perducere digneris,	Te rogamus.
Ut Ecclesiam tuam sanctam regere et conservare digneris,	Te rogamus.
Ut Dominum Apostolicum et omnes ecclesiasticos Ordines in sancta religione conservare digneris,	Te rogamus.
Ut inimicos sanctae Ecclesiae humiliare digneris,	Te rogamus.
Ut regibus et principibus christianis pacem et veram concordiam donare digneris,	Te rogamus.
Ut cuncto populo christiano pacem et unitatem largiri digneris,	Te rogamus.

Ut nosmetipsos in tuo sancto servitio confortare et conservare digneris,	Te rogamus.
Ut mentes nostras ad coelestia desideria erigas,	Te rogamus.
Ut omnibus benefactoribus nostris sempiterna bona retribuas,	Te rogamus.
Ut animas nostras, fratrum, propinquorum et benefactorum nostrorum ab aeterna damnatione eripias,	Te rogamus.
Ut fructus terrae dare et conservare digneris,	Te rogamus.
Ut omnibus fidelibus defunctis requiem aeternam donare digneris,	Te rogamus.

Surgit Pontifex cum mitra ab accubitu et se ad ordinandos vertens et baculum Pastoralem in sinistra manu tenens, omnibus Ordinandis prostratis manentibus, dicit:

Ut hos electos bene † dicere digneris,	Te rogamus.
Ut hos electos bene † dicere et sancti † ficare digneris,	Te rogamus.
Ut hos electos bene † dicere, sancti † ficare et conse † crare digneris,	Te rogamus.

Tum iterum super faldistorium procumbit et dicit:

Ut nos exaudire digneris,	Te rogamus.
Fili Dei,	Te rogamus.
Agnus Dei, qui tollis peccata mundi,	Parce nobis Domine.
Agnus Dei, qui tollis peccata mundi,	Exaudi nos Domine.
Agnus Dei, qui tollis peccata mundi,	Miserere nobis.
Christe audi nos.	
Christe exaudi nos.	
Kyrie eleison.	
Christe eleison.	
Kyrie eleison.	

Quibus finitis, Pontifex surgens cum mitra, sedet super faldistorium ante medium altaris et Archidiaconus dicit alta voce:

Recedant in partem, qui ordinandi sunt Diaconi et Presbyteri.

Tunc ad ordinationem Subdiaconorum proceditur.

Illis itaque coram Pontifice in modum coronae genuflexis, Pontifex admonet eos dicens:

Adepturi, filii dilectissimi, officium Subdiaconatus sedulo attendite, quale Ministerium vobis traditur. Subdiaconum enim oportet aquam ad ministerium altaris praeparare; Diacono ministrare; pallas altaris et corporalia abluere; calicem et patenam in usum sacrificii eidem offerre. Oblationes, quae veniunt in altare, panes propositionis vocantur. De ipsis oblationibus tantum debet in altare poni, quantum populo possit sufficere, ne aliquid putridum in sacrario remaneat. Pallae, quae sunt in substratorio altaris, in alio vase debent lavari, et in alio corporales pallae. Ubi autem corporales pallae lotae fuerint, nullum aliud lintheum debet lavari, ipsaque lotionis aqua in baptisterium debet vergi. Studete itaque, ut ista visibilia ministeria, quae diximus, nitide et diligentissime complentes, invisibilia horum exemplo perficiatis. Altare quidem sanctae Ecclesiae ipse est Christus, teste Joanne, qui in Apocalypsi sua altare aureum se vidisse perhibet, stans ante thronum, in quo et per quem oblationes fidelium Deo Patri consecrantur. Cujus altaris pallae et corporalia sunt membra Christi, scilicet fideles Dei, quibus Dominus quasi vestimentis pretiosis circumdatur, ut ait Psalmista: Dominus regnavit, decorem indutus est. Beatus quoque Joannes in Apocalypsi videt Filium hominis praecinctum zona aurea, id est, sanctorum caterva. Si itaque humana fragilitate contingat in aliquo fideles maculari, praebenda est a vobis aqua coelestis doctrinae, qua purificati, ad ornamentum altaris et cultum divini sacrificii redeant.

Estote ergo tales, qui sacrificiis divinis et Ecclesiae Dei, hoc est, Corpori Christi digne servire valeatis, in vera et Catholica fide fundati; quoniam, ut ait Apostolus, omne quod non est fide peccatum est, schismaticum est et extra unitatem Ecclesiae est. Et ideo, si usque nunc fuistis tardi ad Ecclesiam, amodo debetis esse assidui; si usque nunc somnolenti, amodo vigiles; si usque nunc ebriosi, amodo sobrii; si usque nunc inhonesti, amodo casti. Quod ipse vobis praestare dignetur, qui vivit et regnat Deus in saecula saeculorum.

Deinde Pontifex accipit et tradit omnibus calicem vacuum, cum patena vacua superposita, quem successive manu dextera singuli tangunt, Pontifice dicente:

Videte cujus ministerium vobis traditur; ideo vos admonéo, ut ita vos exhibeatis, ut Deo placere possitis.

Et Archidiaconus accipit et tradit eis urceolos cum vino et aqua, ac bacile cum manutergio, quae omnia similiter tangere debent.

Postea surgit Pontifex et versus ad populum stans cum mitra dicit:

Oremus Deum ac Dominum nostrum, fratres charissimi, ut super hos servos suos, quos ad Subdiaconatus officium vocare dignatus est, infundat benedictionem suam et gratiam; ut in conspectu ejus fideliter servientes, praedestinata sanctis praemia consequantur. Adjuvante Domino nostro Jesu Christo, qui cum eo vivit et regnat in unitate etc. *R.* Amen.

Tum deposita mitra, conversus ad altare, Pontifex dicit:

Oremus.

Et Ministri: Flectamus genua. *R.* Levate.

Et mox Pontifex, versus ad ordinandos genuflexos, dicit sine mitra:

Domine sancte, Pater omnipotens, aeternae Deus, benedicere dignare hos famulos tuos, quos ad Subdiaconatus officium eligere dignatus es; ut eos in sacrario tuo sancto strenuos, sollicitosque coelestis militiae instituas excubitores, sanctisque altaribus tuis fideliter subministrent; et requiescat super eos Spiritus sapientiae et intellectus; Spiritus consilii et fortitudinis; Spiritus scientiae et pietatis; et repleas eos Spiritu timoris tui et eos in ministerio divino confirmes, ut obediens facto ac dicto parentes, tuam gratiam consequantur. Per Dominum nostrum Jesum Christum Filium tuum, qui tecum vivit et regnat etc. *R.* Amen.

Tum Pontifex sedens, accepta mitra, amictum, qui in collo ordinandorum jacet, imponit super caput singulis, dicens:

Accipe amictum, per quem designatur castigatio vocis. In nomine Pa † tris et Fi † lii et Spiritus † Sancti. *R.* Amen.

Tum immittit manipulum in sinistrum brachium cuiuslibet, dicens:

Accipe manipulum, per quem designatur fructus bonorum operum. In nomine Pa † tris et Fi † lii et Spiritus † sancti. *R.* Amen.

Post haec induit quemlibet tunica et dicit cuiuslibet:

Tunica iucunditatis et indumento laetitiae induat te Dominus. In nomine Pa † tris et Fi † lii et Spiritus † sancti. *R.* Amen.

Postea accipit et tradit omnibus librum Epistolarum, manu dextera ipsum simul tangentibus, dicens:

Accipite librum Epistolarum et habete potestatem legendi eas in Ecclesia sancta Dei, tam pro vivis, quam pro defunctis. In nomine Pa † tris et Fi † lii et Spiritus † sancti. *R.* Amen.

Omnibus expeditis, suggerente Archidiacono ordinati redeunt ad loca sua; unus tamen de noviter ordinatis, tunica indutus dicet Epistolam suo tempore. Tum Pontifex prosequitur Missam, legit Hymnum Benedictus es, dicit Orationem diei cum oratione pro ordinatis sub uno Per Dominum.

Oratio pro ordinatis:

Exaudi quaesumus, Domine, supplicum preces et devoto tibi pectore famulantes perpetua defensione custodi; ut nullis perturbationibus impediti, liberam servitutem tuis semper exhibeamus officiis. Per Dominum nostrum Jesum Christum Filium tuum, qui tecum vivit et regnat etc. *R.* Amen.

Per unum ex Subdiaconis noviter ordinatis legitur Epistola.

De Ordinatione

Diaconi.

Finite oratione sedet Pontifex, reassumpta mitra, et oblato sibi libro et candela legit Epistolam. Interim per unum ex Subdiaconis noviter ordinatis cantatur Epistola. Qua finita, surgit Pontifex et accedit ad faldistorium ante altare cum mitra, et ibi sedet. Promovendi vero ad Ordinem Diaconatus per Archidiaconum vocantur, dicendo:

Accedant qui ordinandi sunt ad Diaconatum.

Et mox singulatim nominantur per Notarium, nulla tamen facta mentione de titulo. Eis igitur amictu, alba,

cingulo et manipulo paratis, ac stolam in sinistra manu et candelam in dextera, ac dalmaticam super brachium sinistrum tenentibus, et in modum coronae coram Pontifice genuflexis, Archidiaconus offerens illos Pontifici, dicit:

Reverendissime Pater, postulat sancta Mater Ecclesia Catholica, ut hos praesentes Subdiaconos ad onus Diaconii ordinetis.

Pontifex interrogat, dicens:

Scis illos dignos esse?

Respondet Archidiaconus:

Quantum humana fragilitas nosse sinit, et scio, et testificor, ipsos dignos esse ad hujus onus officii.

Et Pontifex dicit: Deo gratias.

Et ad eorum Ordinationem procedit.

Inprimis Pontifex cum mitra sedens, clero et populo annuntiat, dicens:

Auxiliante Domino Deo et Salvatore nostro Jesu Christo, eligimus hos praesentes Subdiaconos in ordinem Diaconii. Si quis habet aliquid contra illos, pro Deo et propter Deum cum fiducia exeat, et dicat; verumtamen memor sit conditionis suae.

Et facta aliqua mora, Pontifex convertens sermonem suum ad ordinandos, admonet eos, dicens:

Promovendi, filii dilectissimi, ad Leviticum ordinem, cogitate magnopere, ad quantum gradum Ecclesiae ascenditis. Diaconum enim oportet ministrare ad altare, baptizare et praedicare. Sane in veteri lege ex duodecim una tribus Levi electa est, quae speciali devotione tabernaculo Dei, ejusque sacrificiis, ritu perpetuo deserviret. Tantaque dignitas ipsi concessa est, quod nullus, nisi

ex ejus stirpe, ad divinum cultum illum atque officium ministraturus assurgeret; adeo, ut grandi quodam privilegio haereditatis, et tribus Domini esse mereretur, et dici: quorum hodie, filii dilectissimi, et nomen, et officium tenetis, quia in ministerium tabernaculi testimonii, id est, Ecclesiae Dei, eligimini in Levitico officio, quae semper in procinctu posita, incessabili pugna contra inimicos dimicat, unde ait Apostolus: Non est nobis colluctatio adversus carnem et sanguinem, sed adversus principes, et potestates, adversus mundi rectores tenebrarum harum, contra spiritualia nequitiae, in coelestibus. Quam Ecclesiam Dei, veluti tabernaculum, portare, et munire debetis ornatu sancto, praedicatu divino, exemplo perfecto. Levi quippe interpretatur additus, sive assumptus. Et vos, filii dilectissimi, qui ab haereditate paterna nomen accipitis, estote assumpti a carnalibus desideriis, a terrenis concupiscentiis, quae militent adversus animam; estote nitidi, mundi, puri, casti, sicut decet ministros Christi, et dispensatores mysteriorum Dei; ut digne addamini ad numerum Ecclesiastici gradus; ut haereditas et tribus amabilis Domini esse mereamini. Et quia comministri et cooperatores estis corporis et sanguinis Domini, estote ab omni illecebra carnis alieni, sicut ait Scriptura: Mundamini, qui fertis vasa Domini. Cogitate beatum Stephanum, merito praecipuae castitatis ab Apostolis ad officium illud electum. Curate, ut, quibus Evangelium ore annunciat, vivis operibus exponatis, ut de vobis dicatur: Beati pedes evangelizantium pacem, evangelizantium bona. Habete pedes vestros calceatos Sanctorum exemplis, in praeparatione Evangelii pacis. Quod vobis Dominus concedat per gratiam suam. *R.* Amen.

Deinde si non sint ordinati Subdiaconi, ordinandi omnes se prosternunt, ubi genuflectebant, et Pontifice ante faldistorium suum genuflectente, dicuntur Litaniae, et Ordinandi per Pontificem benedicuntur, prout supra pag. 47 in ordinatione Subdiaconi dictum est. Post haec Ordinandis ab accubitu surgentibus, genuflexis tamen manentibus, Pontifex sedens in faldistorio cum mitra, intelligibili voce alloquitur Clerum et Populum, dicens:

Commune votum communis oratio prosequatur, ut hi totius Ecclesiae prece, qui ad Diaconatus ministerium praeparantur, Leviticae benedictionis ordine clarescant, et spirituali conversatione praefulgentes, gratia sanctificationis eluceant, praestante Domino nostro Jesu Christo, qui cum Patre et Spiritu sancto vivit et regnat in saecula saeculorum.

Deinde surgens cum mitra Pontifex stans versus ad Ordinandos dicit alta voce legendo:

Oremus, Fratres charissimi, Deum Patrem omnipotentem, ut super hos famulos suos, quos ad officium Diaconatus dignatur assumere, benedictionis suae gratiam clementer effundat, eisque consecrationis indultae propitius dona conservet, et preces nostras clementer exaudiat, ut, quae nostro gerenda sunt ministerio, suo benigne prosequatur auxilio, et, quos sacris Mysteriis exequendis pro nostra intelligentia credimus offerendos, sua benedictione sanctificet et confirmet. Per eundem unigenitum Filium suum Dominum nostrum Jesum Christum, qui cum eo et Spiritu sancto vivit et regnat Deus,

Per omnia saecula saeculorum.

R. Amen.

Dominus vobiscum.

R. Et cum spiritu tuo.

Sursum corda.

R. Habemus ad Dominum.

Gratias agamus Domino Deo nostro.

R. Dignum et justum est.

Vere dignum et justum est, aequum et salutare, nos tibi semper et ubique gratias agere, Domine sancte, Pater omnipotens, aeternae Deus, honorum dator, Ordinumque distributor, atque Officiorum dispositor, qui in te manens innovas omnia, et cuncta disponis per verbum, virtutem, sapientiamque tuam, Jesum Christum Filium tuum Dominum nostrum, sempiterna providentia praeparas, et singulis quibusque temporibus aptanda dispensas; cujus corpus, Ecclesiam videlicet tuam coelestium gratiarum varietate distinctam, suorumque connexam distinctione membrorum, per legem mirabilem totius compaginis unitam, in augmentum templi tui crescere, dilatarique largiris, sacri muneris servitutum trinis gradibus ministrorum tuorum nomini tuo militare constituens; electis ab initio Levi filiis, qui in mysticis operationibus domus tuae fidelibus excubiis permanentes, haereditatem benedictionis aeternae sorte perpetua possiderent. Super hos quoque famulos tuos, quaesumus, Domine, placatus intende, quos tuis sacris altaribus servituros in officium Diaconatus suppliciter dedicamus. Et nos quidem tanquam homines divini sensus et summae rationis ignari, horum vitam, quantum possumus, aestimamus; te autem, Domine, quae nobis sunt ignota, non transeunt, te occulta non fallunt. Tu cognitor es secretorum, tu scrutator es cordium. Tu horum vitam coelesti poteris examinare iudicio, quo semper praevaleres, et admissa purgare, et ea, quae sunt agenda, concedere.

Hic solus Pontifex manum dexteram extendens ponit super caput cuilibet ordinando, et nullus alius, quia non ad sacerdotium, sed ad ministerium consecrantur, dicens singulis:

Accipe Spiritum sanctum, ad robur, et ad resistendum diabolo et tentationibus ejus. In nomine Domini.

Postea prosequitur in primo tono, extensam tenens manum dexteram usque in finem praefationis.

Emitte in eos, quaesumus, Domine, Spiritum tuum, quo in opus ministerii tui fideliter exequendi septiformis gratiae tuae munere roborentur. Abundet in eis totius forma virtutis, autoritas modesta, pudor constans, innocentiae puritas et spiritualis observantia disciplinae. In moribus eorum praecepta tua fulgeant, ut suae castitatis exemplo imitationem sanctam plebs acquirat, et bonum conscientiae testimonium praeferentes in Christo firmi et stabiles perseverent, dignis successibus de inferiori gradu per gratiam tuam capere potiora mereantur.

Quod sequitur, dicit submissa voce legendo, ita tamen, ut a circumstantibus possit audiri:

Per eundem Dominum nostrum Jesum Christum Filium tuum, qui tecum vivit et regnat in unitate Spiritus sancti Deus, per omnia saecula saeculorum. *R.* Amen.

Post haec Pontifex sedens cum mitra cuilibet ordinando ante se genuflexo, stolam, quam singuli in manu habent, imponit successive super humerum sinistrum, dicens singulis:

Accipe stolam † candidam de manu Dei, adimple ministerium tuum; potens est enim Deus, ut augeat tibi gratiam suam. Qui vivit et regnat in saecula saeculorum. *R.* Amen.

Faciens super quemlibet eorum signum crucis, et ministri reflectant capita stolae, et alligent sub brachio dextro. Posthaec Pontifex accipiens dalmaticam, induit ea quemlibet successive usque ad humeros, et sic fit usque ad ultimum, quem ea totaliter induit, et hoc, si una tantum sit dalmatica. Si vero quilibet suam habet, tunc singulos sua totaliter induit dicens cuilibet:

Induat te Dominus indumento salutis et vestimento laetitiae, et dalmatica justitiae circumdet te semper. In nomine Domini. *R.* Amen.

Postremo Pontifex accipit et tradit omnibus librum Evangeliorum, quem manu dextera tangunt, dicens:

Accipe potestatem legendi Evangelium in Ecclesia Dei tam pro vivis, quam pro defunctis. In nomine Domini.

R. Amen.

Quo facto, Pontifex stans ad altare conversus dicit, sine mitra:

Oremus. Et ministri:

Flectamus genua.

R. Levate.

Et vertens se ad ordinatos dicit:

Exaudi, Domine, preces nostras, et super hos famulos tuos Spiritum tuae bene†dictionis emitte; ut coelesti munere ditati, et tuae majestatis gratiam possint acquirere, et bene vivendi aliis exemplum praebere. Per Dominum nostrum Jesum Christum Filium tuum, qui tecum vivit et regnat in unitate ejusdem Spiritus sancti Deus, per omnia saecula saeculorum. *¶ R.* Amen.

Oremus.

Domine sancte, Pater fidei, spei, et gratiae, et perfectum remunerator, qui in coelestibus, et terrenis An-

gelorum ministeriis ubique dispositis, per omnia elementa voluntatis tuae diffundis effectum, hos quoque famulos tuos spirituali dignare illustrare affectu, ut tuis obsequiis expediti, sanctis altaribus tuis ministri puri accrescant, et indulgentia tua puriores, eorum gradu, quos Apostoli tui in septenarium numerum, beato Stephano duce ac praevio, Spiritu sancto auctore elegerunt, digni existant, et virtutibus universis, quibus tibi servire oportet, instructi, tibi complacent. Per Dominum nostrum Jesum Christum filium tuum, qui tecum vivit et regnat in unitate ejusdem Spiritus sancti Deus, per omnia saecula saeculorum. *R.* Amen.

Deinde, cum tempus fuerit, aliquis de noviter ordinatis dalmatica indutus Evangelium dicit. Ordinati autem statim, suggerente Archidiacono redeunt ad loca sua.

De Ordinatione

Presbyteri.

Pro ordinatione Presbyterorum parentur oleum Catechumenorum, calix cum vino et aqua; patena et Hostia desuper posita; medulla panis et bacile cum buccali pro manibus abluendis, quas singuli ad suas mappulas extergunt.

Diaconis ordinatis Pontifex ad sedendum in sede sua, vel in faldistorio, in plano juxta cornu Epistolae accedit, et cantatur Tractus usque ad ultimum versum exclusive: vel si sit intra Octavam Pentecostes, Tractus et Sequentia usque ad ultimum versum exclusive. Interim accedunt duo capellani cum libro et candela ante Pontificem, qui ex eo legit ipsum Tractum et Sequentiam usque ad ultimum versum exclusive. Deinde Pon-

tifex cum mitra revertitur ante altare, ubi sedet super faldistorium.

Tunc Archidiaconus vocat ordinandos voce intelligibili dicens:

Accedant, qui Ordinandi sunt ad Ordinem Presbyteratus.

Et mox nominatim leguntur per Notarium prout supra dictum est, nulla tamen de titulo facta mentione. Tunc illi more Diaconorum parati, amictu, alba, cingulo, stola et manipulo, tenentes planetas super brachium sinistrum complicatas et in manu dextera candelas et mappulas albas pro ligandis et lavandis manibus, ad Pontificem accedunt et coram eo in modum coronae se disponunt. Tunc Archidiaconus praesentat ordinandos Pontifici, dicens:

Reverendissime Pater, postulat sancta mater Ecclesia Catholica, ut hos praesentes Diaconos ad onus Presbyterii ordinetis.

Et Pontifex interrogat dicens:

Scis illos dignos esse?

Respondet Archidiaconus: Quantum humana fragilitas nosse sinit, et scio et testificor ipsos dignos esse ad hujus onus officii.

Pontifex dicit: Deo gratias.

Et annuntiat clero et populo dicens:

Quoniam, fratres charissimi, rectori navis, et navigio deferendis eadem est vel securitatis ratio, vel communis timoris; par eorum debet esse sententia, quorum causa communis existit. Neque enim fuit frustra a Patribus institutum, ut de electione illorum, qui ad regimen altaris adhibendi sunt, consulatur etiam populus, quia de vita et conversatione praesentandi, quod nonnunquam

ignoratur a pluribus, scitur a paucis; et necesse est, ut facilius ei quis obedientiam exhibeat ordinato, cui assensum praeberit ordinando. Horum siquidem Diaconorum in Presbyteros, auxiliante Domino, ordinandorum conversatio (quantum mihi videtur) probata et Deo placita existit, et digna (ut arbitror) Ecclesiastici honoris augmento. Sed ne unum fortasse, vel paucos, aut decipiat assensio, vel fallat affectio, sententia est expetenda multorum. Itaque quid de eorum actibus aut moribus noveritis, quid de merito sentiatis, libera voce pandatis; et his testimonium Sacerdotii magis pro merito, quam affectione aliqua, tribuatis. Si quis igitur habet aliquid contra illos, pro Deo et propter Deum, cum fiducia exeat, et dicat; verumtamen memor sit conditionis suae.

Postea Pontifex, facta aliqua mora, convertens sermonem suum ad ordinandos, admonet eos dicens:

Consecrandi, filii dilectissimi, in Presbyteratus officium, illud digne suscipere, ac susceptum laudabiliter exequi studeatis. Sacerdotem enim oportet offerre, benedicere, praeesse, praedicare et baptizare. Cum magno quippe timore ad tantum gradum ascendendum est, ac providendum, ut coelestis sapientia, probi mores, et diuturna iustitiae observatio ad id electos commendet. Unde Dominus praeciens Moysi, ut septuaginta viros de universo Israel in adiutorium suum eligeret, quibus Spiritus sancti dona divideret, suggessit; quos tu nosti, quod senes populi sunt. Vos siquidem in septuaginta viris et senibus signati estis; si per Spiritum septiformem, Decalogum legis custodientes, probi et maturi in scientia similiter et opere eritis. Sub eodem quoque mysterio et eadem figura in novo Testamento Dominus septua-

ginta duos elegit, ac binos ante se in praedicationem misit, ut doceret verbo simul et facto, ministros Ecclesiae suae, fide et opere debere esse perfectos, seu geminae dilectionis, Dei scilicet et proximi, virtute fundatos. Tales itaque esse studeatis, ut in adiutorium Moysi et duodecim Apostolorum, Episcoporum videlicet catholicorum, qui per Moysen et Apostolos figurantur, digne per gratiam Dei eligi valeatis. Hac certe mirae varietate Ecclesia sancta circumdatur, ornatur et regitur, cum alii in ea Pontifices, alii minoris ordinis Sacerdotes, Diaconi et Subdiaconi, diversorum ordinum viri consecrantur, et ex multis et alternae dignitatis membris unum corpus Christi efficitur. Itaque, filii dilectissimi, quos ad nostrum adiutorium fratrum nostrorum arbitrium consecrandos elegit, servate in moribus vestris castae et sanctae vitae integritatem. Agnoscite quod agitis. Imitamini quod tractatis; quatenus mortis Dominicae mysterium celebrantes, mortificare membra vestra a vitiis et concupiscentiis omnibus procuretis. Sit doctrina vestra spiritualis medicina populo Dei. Sit odor vitae vestrae delectamentum Ecclesiae Christi, ut praedicatione atque exemplo aedificetis domum, id est, familiam Dei; quatenus nec nos de vestra provectione, nec vos de tanti officii susceptione damnari a Domino, sed remunerari potius mereamur. Quod ipse nobis concedat per gratiam suam. *R.* Amen.

Si non sint factae ordinationes Subdiaconorum vel Diaconorum, dicuntur Litaniae, ut supra in ordinatione Subdiaconorum dictum est.

Post haec surgunt omnes, et ordinandis coram Pontifice binis et binis successive genuflectentibus, Pontifex

stans ante faldistorium suum cum mitra, et nulla oratione nulloque cantu praemissis, imponit simul utramque manum super caput cujuslibet ordinandi successive, nihil dicens. Idemque faciunt post eum omnes Sacerdotes, qui adsunt, quorum tres aut plures planetis, vel saltem cum stolis parati, si commode fieri potest, esse deberent. Quo facto, tam Pontifex quam Sacerdotes, tenent manus dexterarum extensas super illos. Et Pontifex stans cum mitra dicit:

Oremus, fratres charissimi, Deum Patrem omnipotentem, ut super hos famulos suos, quos ad Presbyterii munus elegit, coelestia dona multiplicet, et quod ejus dignatione suscipiunt, ipsius consequantur auxilio. Per Christum Dominum nostrum. *R.* Amen.

Pontifex deposita mitra, conversus ad altare dicit:

Oremus.

Et ministri: Flectamus genua.

R. Levate.

Et mox conversus ad ordinandos dicit:

Exaudi nos, quaesumus, Domine Deus noster, et super hos famulos tuos benedictionem sancti Spiritus et gratiae Sacerdotalis infunde virtutem, ut quos tuae pietatis aspectibus offerimus consecrandos, perpetua muneris tui largitate prosequaris. Per Dominum nostrum Jesum Christum Filium tuum, qui tecum vivit et regnat in unitate ejusdem Spiritus sancti Deus.

Tum extensis manibus ante pectus dicit:

Per omnia saecula saeculorum.

R. Amen.

V. Dominus vobiscum.

R. Et cum spiritu tuo.

V. Sursum corda.

R. Habemus ad Dominum.

V. Gratias agamus Domino Deo nostro.

R. Dignum et justum est.

Vere dignum et justum est, aequum et salutare, nos tibi semper et ubique gratias agere: Domine sancte, Pater omnipotens, aeternae Deus, honorum auctor, et distributor omnium dignitatum; per quem proficiunt universa; per quem cuncta firmantur, amplificatis semper in melius naturae rationalis incrementis, per ordinem congrua ratione dispositum. Unde et Sacerdotes gradus atque officia Levitarum Sacramentis mysticis instituta creverunt: ut cum Pontifices summos regendis populis praefecisses, ad eorum societatis et operis adjumentum, sequentis ordinis viros et secundae dignitatis eligeres. Sic in eremo per septuaginta virorum prudentium mentes Moysi spiritum propagasti, quibus ille adjutoribus usus in populo innumeras multitudines facile gubernavit. Sic et in Eleazarum et Ithamarum filios Aaron paternae plenitudinis abundantiam transfudisti, ut ad hostias salutes et frequentioris officii Sacramenta ministerium sufficeret Sacerdotum. Hac providentia, Domine, Apostolis Filii tui Doctores fidei comites addidisti, quibus illi orbem totum secundis praedicationibus impleverunt. Quapropter infirmitati quoque nostrae, Domine, quaesumus, haec adjumenta largire, qui quanto fragiliores sumus, tanto his pluribus indigemus. Da, quaesumus, omnipotens Pater, in hos famulos tuos Presbyterii dignitatem; innova in visceribus eorum Spiritum sanctitatis, ut acceptum a te, Deus, secundi meriti munus obtineant, censuramque morum exemplo suae conver-

sationis insinuent. Sint providi cooperatores ordinis nostri; eluceat in eis totius forma justitiae, ut bonam rationem dispensationis sibi creditae reddituri, aeternae beatitudinis praemia consequantur.

Quod sequitur, legat submissa voce, ita tamen, ut a circumstantibus audiri possit:

Per eundem Dominum nostrum Jesum Christum Filium tuum, qui tecum vivit et regnat in unitate ejusdem Spiritus sancti Deus, per omnia saecula saeculorum.

Ry. Amen.

Pontifex sedet, accepta mitra, et reflectit orarium sive stolam ab humero sinistro cujuslibet, capiens partem, quae retro pendet, et imponens super dexterum humerum aptat eam ante pectus in modum crucis, singulis dicens:

Accipe jugum Domini; jugum enim ejus suave est et onus ejus leve.

Postea imponit cuilibet successive casulam usque ad scapulas, quam quilibet teneat super humeros complicatam, a parte anteriori deorsum dependentem, singulis dicens:

Accipe vestem Sacerdotalem, per quam charitas intelligitur; potens est enim Deus, ut augeat tibi charitatem et opus perfectum.

Ry. Deo gratias.

Surgit Pontifex sine mitra, et omnibus genua flectentibus, dicit:

Deus sanctificationum omnium auctor, cujus vera consecratio, plenaque benedictio est, tu Domine super hos famulos tuos, quos ad Presbyterii honorem dedicamus, munus tuae benedictionis infunde, ut gravitate actuum et censura vivendi probent se seniores, his

instituti disciplinis, quas Tito et Timotheo Paulus exposuit; ut in lege tua die ac nocte meditantes, quod legerint, credant; quod crediderint, doceant; quod docuerint, imitentur; justitiam, constantiam, misericordiam, fortitudinem, ceterasque virtutes in se ostendant, exemplo praebeant, admonitione confirment ac purum et immaculatum ministerii sui donum custodiant, et in obsequium plebis tuae panem et vinum in corpus et sanguinem Filii tui immaculata benedictione transforment, et inviolabili charitate in virum perfectum, in mensuram aetatis plenitudinis Christi, in die justii et aeterni judicii Dei, conscientia pura, fide vera, Spiritu sancto pleni resurgant. Per eundem Dominum nostrum Jesum Christum Filium tuum, qui tecum vivit et regnat in unitate ejusdem Spiritus sancti Deus, per omnia saecula saeculorum.

Ry. Amen.

Tunc Pontifex sine mitra ante altare conversus, flexis genibus incipit alta voce, schola prosequente, hymnum:

Veni, Creator Spiritus,
Mentes tuorum visita,
Imple superna gratia,
Quae tu creasti, pectora.

Surgit Pontifex dicto primo hoc versu, et sedet in faldistorio cum mitra; et depositis chirotecis et annulo Pontificali reassumpto, ponitur ei gremiale, sive mappa super gremium, et singuli ordinandi successive coram eo genua flectunt, et Pontifex cum Oleo Catechumenorum inungit unicuique ambas manus simul junctas, in modum crucis, producendo cum pollice suo dextero in dictum oleum intincto duas lineas, videlicet a pollice dexteræ manus usque ad indicem sinistrae, et a pollice

sinistrae usque ad indicem dexteræ, ungendo mox totaliter palmas, dicens dum quemlibet inungit:

Consecrare et sanctificare digneris, Domine, manus istas per istam unctionem et nostram benedictionem. R. Amen.

Pontifex producit manu dextera signum crucis super manus illius, quem ordinat et prosequitur:

Ut quaecunque benedixerint, benedicantur, et quaecunque consecraverint, consecrentur et sanctificentur in nomine Domini nostri Jesu Christi.

Et quilibet ordinandus respondet: Amen.

Tum Pontifex claudit seu jungit manus cujuslibet successive, quas sic consecratas aliquis ministrorum Pontificis albo panniculo lineo simul, videlicet dexteram super sinistram alligat, et mox unusquisque ad ordinem suum redit et sic clausas et alligatas manus tenet. Omnium manibus unctis et consecratis, Pontifex pollicem mica panis tergit; tum tradit cuilibet successive calicem cum vino et aqua et patenam superpositam cum hostia et ipsi illam accipiunt inter indices et medios digitos, et cuppam calicis et patenam simul tangunt, Pontifice singulis dicente:

Accipe potestatem offerre sacrificium Deo, Missasque celebrare, tam pro vivis quam pro defunctis, in nomine Domini. R. Amen.

His peractis, Pontifex lavat manus cum medulla panis, et aqua lotionis hujusmodi projicitur in sacrarium. Deinde cum mitra revertitur ad sedem suam vel ad faldistorium in cornu Epistolæ in plano sibi paratum, ubi sedet cum mitra. Et chorus cantat ultimum versum Tractus vel Sequentiæ sive Alleluja. Interim accedunt duo capellani ante Pontificem cum libro et candela, qui ex eo leget dictum ultimum versum Tractus vel Sequen-

tiae sive Alleluja, legit etiam secrete Munda cor meum, et Evangelium.

Interea unus ex Diaconis noviter ordinatis accedit ad altare cum textu Evangelii ante pectus, et dicit: Munda cor meum . . . et cantat Evangelium. Interim parantur per ministros Hostiæ super altare, pro numero ordinatorum in Ordinibus sacris, qui omnes communicare debent, et proceditur in Missa ordine solito. Interea dum Offertorium cantatur, vel etiam prius, ordinati Sacerdotes poterunt lavare manus suas cum medulla panis, et aqua bene mundare atque extergere mappulis illis, quibus ligatae erant, et aqua ablutionis hujusmodi projiciatur in sacrarium.

Pontifex vero, Offertorio lecto, accepta mitra vadit ad faldistorium ante medium altaris, et ibi sedens accipit Offertorium ab omnibus ordinatis, qui omnes accedunt bini et bini ad Pontificem, coram quo genuflexi offerunt illi singulas candelas accensas et osculantur ejus manum: primo Presbyteri, tum Diaconi successive et alii suo ordine.

Accepto singulorum Offertorio Pontifex lavat manus et surgit sine mitra, ac tollitur faldistorium, et prosequitur Missam. Presbyteri vero ordinati post Pontificem vel hinc et inde, ubi magis commodum erit, in terra genuflexi habeant libros coram se, dicentes:

Suscipe sancte Pater . . . et omnia alia de Missa, prout dicit Pontifex:

Qui tamen bene advertat, quod secretas morose dicat, et aliquantulum alte, ita, ut ordinati Sacerdotes possint secum omnia dicere, et praesertim verba consecrationis, quae dici debent eodem momento per Ordinatos, quo dicuntur per Pontificem.

Secreta pro ordinatis, quae dicitur cum Secreta Missae dici sub uno „Per Dominum . . .“

Tuis, quaesumus, Domine, operare mysteriis, ut

haec tibi munera dignis mentibus offeramus. Per Dominum nostrum Jesum Christum Filium tuum, qui tecum vivit et regnat in unitate Spiritus sancti Deus, per omnia saecula saeculorum. *R.* Amen.

Cum Pontifex dixerit Orationem: Domine Jesu Christe, qui . . . , et osculatur altare et dat primo ex singulis ordinatis cujuslibet Ordinis sacri ad eum successive accedenti et altare prius ad dexteram Pontificis deosculanti, pacem, dicens: Pax tecum. Cui ille respondet: Et cum spiritu tuo.

Et quilibet illorum dat sequenti sui Ordinis secum ordinato, et ille alteri, et sic usque ad ultimum continuatur. Si autem Ordinatorum parvus sit numerus, Pontifex poterit dare pacem singulis.

Postquam vero Pontifex se communicaverit et totum sanguinem sumpserit, priusquam digitos abluat, accedunt ante altare Presbyteri, deinde Diaconi, tandem Subdiaconi: quibus ordinate dispositis et genuflexis, Pontifex facta reverentia Sacramento et aliquantulum versus cornu Evangelii se retrahens ad eos se convertit, et singuli ex Diaconis et Subdiaconis tantum dicunt submissa voce:

Confiteor Deo . . . etc.

Et si officium fiat in cantu, unus de noviter Ordinatis illud cantat.

Et Pontifex stans capite detecto, versus ad eos dicit intelligibili voce, nisi officium fiat in cantu:

Misereatur vestri omnipotens Deus et dimissis peccatis vestris perducatur vos ad vitam aeternam. *R.* Amen.

Indulgentiam, absolutionem et remissionem peccatorum vestrorum tribuat vobis omnipotens et misericors Dominus. *R.* Amen.

Et manu dextera signum crucis super eos communiter producit. Presbyteri ante communionem non dicunt confessionem nec datur eis absolutio, quia concelebrant Pontifici: propterea si non sint alii ordinati, Confessio et Absolutio praedictae omittuntur.

Tum accedunt ordinati ad supremum gradum altaris bini et bini. Pontifex vero ponit plures Hostias consecratas super patenam, quam ori cujuslibet communicanti supponit et singulos communicat cuilibet dicens:

Corpus Domini nostri Jesu Christi custodiat te in vitam aeternam.

Quilibet respondet: Amen.

Et priusquam communionem sumat, manum Pontificis Hostiam tenentem osculatur.

Unus ministrorum Pontificis stat juxta cornu Epistolae altaris calicem habens, non illum, cum quo Pontifex celebravit, sed alium cum vino, et mappulam mundam in manibus, ad quem singuli communicantes accedunt et se purificant, os extergunt et ad partem se locant.

Omnibus communicatis Pontifex extergit patenam super calicem suum, super eum digitos abluit, sumit ablutionem, accipit mitram et lavat manus.

Pontifex, lotis manibus, mitra deposita, stans in cornu Epistolae altaris, versus ad illud inchoat in cantu, schola prosequente, Responsorium, quod a Septuagesima usque ad Pascha dicitur sine Alleluja:

Jam non dicam vos servos, sed amicos meos, quia omnia cognovistis, quae operatus sum in medio vestri, alleluja * Accipite Spiritum sanctum in vobis Paraclitum * Ille est, quem Pater mittet vobis, alleluja.

V. Vos amici mei estis, si feceritis quae ego praecipio vobis. * Accipite.

V. Gloria Patri et Filio et Spiritui sancto. * Ille est, quem.

Incepto Responsorio, Pontifex accepta mitra vertit se ad Presbyteros ordinatos, qui ante altare coram ipso stantes fidem profitentur, quam praedicaturi sunt, dicentes:

Credo in Deum Patrem. etc.

Quo finito Pontifex cum mitra sedens super faldistorium, ante medium altaris, imponit ambas manus super capita singulorum coram eo genuflectentium, dicens cuilibet:

Accipe Spiritum sanctum, quorum remiseris peccata, remittuntur eis, et quorum retinueris, retenta sunt.

Deinde explicans casulam, quam unusquisque habet super humeros complicatam, induit illa quemlibet, singulis dicens:

Stola innocentiae induat te Dominus.

Et mox unusquisque iterum ad Pontificem accedit, et genuflexus ponit manus suas junctas inter manus Pontificis dicentis cuilibet, si suus est Ordinarius:

Promittis mihi et successoribus meis reverentiam et obedientiam?

Et ille respondet: Promitto.

Si vero Pontifex non est suus Ordinarius, dicit singulis:

Promittis Pontifici Ordinario tuo . . etc.

Et ille respondet: Promitto.

Tunc Pontifex tenens manus illius inter suas, osculatur unumquemque dicens:

Pax Domini sit semper tecum.

Et ille respondet: Amen.

His expletis et eis ad ordinem suum reversis Pontifex sedens cum mitra et baculo admonet eos dicens:

Quia res, quam tractaturi estis, satis periculosa est, filii dilectissimi, moneo vos, ut diligenter totius Missae ordinem atque Hostiae consecrationem ac fractionem et communionem ab aliis jam doctis Sacerdotibus discatis, priusquam ad celebrandum Missam accedatis.

Pontifex surgit cum mitra et baculo et Presbyteris coram eo adhuc genuflexis benedicit, dicens voce competenti:

Benedictio Dei omnipotentis Pa^{tr}is et Fi^{li}i et Spiritus [†] sancti descendat super vos, ut sitis benedicti in ordine Sacerdotali, et offeratis placabiles Hostias pro peccatis atque offensionibus populi omnipotenti Deo, cui est honor et gloria per omnia saecula saeculorum. R^y. Amen.

Post haec Pontifex, deposita mitra et amoto faldistorio, convertitur ad altare, prosequitur Missam et cantatur Communio; et dicitur haec Postcommunio pro ordinatis sub uno „Per Dominum“ cum Postcommunionem Missae.

Postcommunio.

Quos tuis, Domine, reficis Sacramentis, continuis attolle benignus auxiliis, ut tuae redemptionis effectum et mysteriis capiamus et moribus.

Per Dominum

Deinde dicitur Benedicamus Domino vel Ite Missa est, prout tempus requirit, et per Pontificem: Placeat tibi sancta etc.

Quo dicto Pontifex accepta mitra et baculo pastoralis dat benedictionem solitam dicens:

Sit nomen Domini benedictum etc.

Tum sedet et alloquitur ordinatos sub his verbis:

Filii dilectissimi, diligenter considerate Ordinem per vos susceptum ac onus humeris vestris impositum; studete sancte et religiose vivere atque omnipotenti Deo placere, ut gratiam suam possitis acquirere, quam ipse vobis per suam misericordiam concedere dignetur.

Singuli ad primam Tonsuram vel ad quatuor minores Ordines promoti dicite semel septem Psalmos Poenitentiales cum Litanis, Versiculis et Orationibus; ad Subdiaconatum vel Diaconatum, Nocturnum talis diei. Ad Presbyteratum vero ordinati, post primam vestram, tres alias Missas, videlicet unam de Spiritu sancto, aliam de beata Maria semper Virgine, tertiam pro fidelibus defunctis dicite, et omnipotentem Deum etiam pro me orate.

Quod illi devote suscipiunt et respondent se facturos.

Tum Pontifex convertit se ad altare, et dicit submissa voce:

Dominus vobiscum.

Initium sancti Evangelii secundum Joannem. In principio etc.

Signat altare et se, et revertitur ad sedem vel ad faldistorium, ubi exuitur sacris vestibus. Ordinati etiam ad Presbyteratum dicunt idem Evangelium, et in loco convenienti sacras vestes deponunt, et cum eis alii ordinati.

Verlag von G. H. Aderho-

Braun, Emanuel, Seminar-Direktor
Erziehung und des Unterrichts
und Lebensbildern dargestellt.

Brunn, Karl, Curatus in Min-
derwiesenthal, Reden und
patriotischer Feste, insbeson-
dere Landesherren.

Hertlein, C. B., Segen und Triumph des Christenthums. Vier Predigten,
gehalten während der Weihnachtszeit im Dome zu Breslau. 60 Pf.
— Das kirchliche Brauteramen. 50 Pf.
— Das Opfer Jesu Christi. Sechs Fastenpredigten. 1 M. 20 Pf.
— Festtagspredigten. 4 M.

Hinner, Alex., Populäre Mariologie. Acht Kanzelvorträge. 2 M.
König, Dr. A., Die Aechtheit der Apostelgeschichte des heil. Lucas.
Ein Wort an deren Gegner. 3 M. 75 Pf.

Kur, Ch., Der Berg der Seligkeiten, nebst einigen Blicken auf dieses
und das künftige Leben. 15 Predigten. 3 M. 50 Pf.

Lingard, Dr. J., Alterthümer der Angelsächsischen Kirche. 5 M.

Lorinser, Dr. Frz., Die Lehre von der Verwaltung des heil. Buß-
sacramentes. 2. verbesserte Auflage. 4 M. 50 Pf.
— Das heil. Herz Jesu. Sieben Fastenpredigten und eine Jahres-
schlußpredigt. 1 M. 60 Pf.
— Bhagavad-Gita, übersetzt und erläutert. 9 M.

Meer, Präfekt, Aug., Mutterworte. Ein Vergißmeinnicht für die
Lebenswanderung. 2. verb. Auflage. brosch. 30 Pf., gebunden
60 Pf. und 75 Pf.

Nicht, Ernst, Das Weltgericht in sieben Fastenpredigten. 1 M. 20 Pf.
— Licht in die Finsterniß. Eine Auswahl von Predigten über die
sonn- und festtäglichen Perikopen des Kirchenjahres, mit Einschluß
eines Cyclus von Fastenpredigten. 3 M.

Precht, Prof. Dr. F., Lehre vom liturgischen Gebete. 2 M.
— Verwaltung des hohenpriesterlichen Amtes. 2 M.
— Theorie der Seelsorge. 2 M.

Sauer, Canon. Dr. J., Pfarramtliche Geschäftsverwaltung. 2. Aufl. 2 M.

Speil, Geistl. Rath Dr. F., Quaestiones parvum B. Martini. Die
kleinen Tagzeiten der heil. Anna. 2 M.
— P. Karl Antoniewicz, Missionar. Gesellschaft Jesu. Ein Lebens-
bild. geb. 2 M. 50 Pf.

Storch, P., Katholisches Gebetbuch für die andirende Jugend. 8. Auf-
lage 1 M., in Gallico geb. 1 M. 50 Pf., in Gallico mit Gold-
schnitt 2 M., in Leder 3—10 M.

Buchdruckerei R. Rischkowsky, Breslau.

Wojewódzka i Miejska Biblioteka Publiczna
im. E. Smolki w Opolu

nl. tow.:

80755

Syg.:

ZBIORY SLASKE

Wojewódzka Biblioteka
Publiczna w Opolu

8075 \$

001-008075-00-0